

Broj: 03-02-1071-1/2021
Sarajevo, 04.08.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 59. sjednici, održanoj 30.07.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Privitak:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku (CD).
- Mišljenja nadležnih institucija,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 2 i
- Obrazac IFP-NE.

Co: Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
gosp. Vedran Lakić, ministar

Co: predsjednik

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

ZAKON O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, srpanj 2025. godine

ZAKON O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuje se: pravni status rudnog blaga, odnosno mineralnih sirovina, način i uvjeti upravljanja mineralnim sirovinama, izvođenje rudarskih radova, mjere zaštite na radu i sigurnost zdravlja uposlenika na radu, obustava izvođenja i trajni prekid rudarskih radova, tehnička dokumentacija i projektovanje, rudarska mjerenja i rudarski planovi, inspekcijski nadzor, zaštita i uređenje prostora, kaznene odredbe i druga pitanja vezana uz upravljanje mineralnim sirovinama i izvođenje rudarskih radova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).
- (2) Rudno bogatstvo je dobro od općeg interesa i pod posebnom je zaštitom.

Članak 2. (Značenje izraza)

Izrazi uporabljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) mineralne sirovine su neobnovljivo i obnovljivo rudno bogatstvo koje je moguće neposredno ili posredno privredno koristiti;
- b) upravljanje mineralnim sirovinama obuhvata sve postupke i radnje potrebne za racionalno eksploatiranje i korištenje mineralnih sirovina;
- c) rudnik je ograničeni zemljišni prostor na površini i/ili ispod površine zemlje gdje se vrši eksploatiranje mineralnih sirovina uključujući opremu, strojeve, zgrade, građevinsku infrastrukturu, deponije, odlagališta, skladišta i druge objekte potrebne za izvođenje rudarskih radova;
- d) rudnik u pravnom smislu je gospodarsko društvo čija je temeljna djelatnost eksploatiranje i prerada mineralnih sirovina;
- e) rudarski objekt je objekt u eksploatacionom polju na površini i/ili ispod zemlje namijenjen eksploatiranju mineralnih sirovina i izvođenju drugih rudarskih radova koji nisu direktno vezani uz eksploatiranje mineralnih sirovina;
- f) rudarska infrastruktura su objekti, uređaji i instalacije koje omogućuju rad rudnika i isporuku mineralnih sirovina na tržište, kao što su komunalni priključci, pristupni putevi, industrijski/rudnički kolosijeci, cjevovodi i drugi transportni objekti i slično;
- g) prostor za otkopavanje je prostor na površini i/ili ispod zemlje, a sastoji se od zemljišta za pristup i zemljišta određenog za eksploatiranje mineralnih sirovina, označen graničnim linijama između određenih geografskih koordinata povezanih na geodetsku mrežu;
- h) plan - karta rudničkog prostora je katastarska karta u propisanom mjerilu sa označenim granicama i brojevima parcela, koja na početku eksploatiranja ne smije biti starija od šest mjeseci i mora se najmanje jednom godišnje dopunjavati;
- i) eksploatiranje je vađenje mineralne sirovine iz ležišta i njena prerada odnosno oplemenjivanje;

- j) eksploatiranje mineralnih sirovina obuhvata sve potrebne radnje da se dođe do mineralne sirovine u ležištu - uključujući otvaranje, pripremu za otkopavanje, otkopavanje i transport i dopremu na preradu i/ili skladištenje;
- k) pod bušotinskim eksploatiranjem mineralnih sirovina smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, bušenju eksploatacionih bušotina, iznošenju mineralne sirovine kroz bušotinu bilo originalnom energijom koja je pohranjena u ležištu ili unošenjem energije, odnosno ubrizganog medija sa površine terena u ležište, te deponovanje, prerada i transport mineralne sirovine;
- l) oplemenjivanje mineralnih sirovina je prerada mineralnih sirovina fizikalnim, fizikalno-kemijskim ili kemijskim postupcima radi odvajanja korisnih od nekorisnih sastojaka (minerala) s ciljem dobivanja prodajnih produkata i sastoji se od: sitnjenje (drobljenje i mljevenje), klasiranje (sijanje i klasiranje u fluidima), koncentracija (obogaćivanje, sortiranje i separiranje), odvodnjavanje (sedimentacija, filtracija i sušenje);
- m) skladištenje uključuje sve potrebne radnje za uskladištenje mineralnih sirovina u čvrstom, rasutom, tekućem i gasovitom stanju;
- n) rekultivacija otkopanih napuštenih i eksploatacionih prostora, uključuje sve radnje koje je potrebno izvršiti na rudničkom prostoru u cilju završne sanacije i revitalizacije površina degradiranih rudarskim radovima sukladno sa rudarskim projektom;
- o) saniranje je skup mjera i aktivnosti kojima se uspostavlja stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete odnosno onečišćenja okoliša uključujući uređenje prostora, revitalizaciju i rekultivaciju;
- p) eksploataciono polje je dio zemljine površine ograničeno pravim linijama, prirodnim ili vještačkim granicama koje se prostiru do određene dubine zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz te granice, sa označenim točkama i definiranim koordinatama;
- r) geološka sredina za skladištenje ugljovodonika je poseban oblik skladišta koji se izrađuje u kompaktnom i neraspucalom stijenskom masivu;
- s) sigurnosni stub je zaštitno područje gdje nije dozvoljeno otkopavanje mineralnih sirovina, a namijenjen je za zaštitu podzemnih i nadzemnih objekata i dobara od općeg interesa;
- t) metoda otkopavanja je niz tehničkih postupaka, mjera, procesa i redoslijeda radnji kod otkopavanja mineralnih sirovina sa rudarskim radovima u okviru konstrukcijski određenih elemenata otkopnog polja ili otkopnog radilišta;
- u) jama je rudarski objekat ispod površine zemlje sa podzemnim načinom eksploatiranja mineralnih sirovina;
- v) podzemnim eksploatiranjem smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na otvaranju, razradi, pripremi, otkopavanju, bušenju i miniranju, izradi podzemnih prostorija, transportu, izvozu, provjetravanju u podzemnim prostorijama i na otkopu, odvodnjavanju, uz pridržavanje mjera sigurnosti i zdravlja na radu i mjera zaštite okoliša;
- z) rudarsko postrojenje je skup uređaja i instalacija povezanih u funkcionalnu cjelinu kod kojih zajednička funkcija služi istom zajedničkom cilju;
- aa) otkopno polje ili revir je ograničeno područje za otkopavanje sa zasebnim ulaznim i izlaznim komunikacijskim putevima i putevima za vazдушnu struju sa specifičnim konstrukcijski određenim elementima, koje se može podijeliti na blokove, etaže, horizonte i pojedinačna radilišta;

- bb) rudarske podzemne prostorije su rudarski objekti koji služe za istraživanje, otvaranje, razradu, pripremanje i otkopavanje ležišta mineralne sirovine ispod površine zemlje;
- cc) otkopno radilište je dio otkopnog polja gdje se izvode radovi, radilišta imaju svoj naziv;
- dd) klasifikacija i kategorizacija mineralnih sirovina je postupak kojim se mineralne sirovine razvrstavaju u klase i kategorije prema osobinama, mogućnostima primjene, izdašnostima, stupnju istraženosti i ekonomske opravdanosti;
- ee) rezerve mineralnih sirovina su geološki utvrđene količine mineralnih sirovina u ležištu;
- ff) pojave mineralnih sirovina su mineralne sirovine koje nisu dovoljno istražene ili izdašne za ekonomično eksploatiranje;
- gg) rudno bogastvo su sve mineralne sirovine iz članka 6. ovog zakona koje se eksploatiraju pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom;
- hh) pristupno zemljište je zemljište preko kojeg je moguć pristup do prostora za eksploatiranje;
- ii) pojava opasnosti je svaka pojava u procesu pripreme, istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i pri obavljanju drugih rudarskih operacija, što ugrožava zdravlje i život ljudi, imovine i rudarske opreme, objekata i okoline;
- jj) rudarska metoda iskopa (ručno, strojno kopanje i bušačko-minerski radovi) i ugradnja temeljne podgrade pri izradi podzemnih rudarskih prostorija je metoda koja omogućava stabilnost i samonosivost prostora osiguranog temeljnom podgradom;
- kk) rudarski radovi su radovi koji se izvode u svrhu istraživanja, eksploatiranja i oplemenjivanja mineralnih sirovina, rekultiviranja i zatvaranja rudnika i rudarski radovi koji se izvode van eksploatacionog polja (članak 7.)
- ll) rudarska metoda rada je metoda kod koje se primjenjuje tehnologija određena tehničkim propisima i propisima iz oblasti zaštite na radu u rudarstvu;
- mm) jedinica mjere mineralne sirovine u čvrstom stanju je kubni metar mineralne sirovine u ležištu;
- nn) čvrsto stanje mineralne sirovine podrazumijeva primarno stanje mineralne sirovine u ležištu;
- oo) nadzemni kop je rudarski objekat sa nadzemnim načinom eksploatiranja mineralnih sirovina;
- pp) nadzemnim eksploatiranjem smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, otkopavanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju i rekultiviranju nadzemnog kopa i odlagališta;
- rr) otkrivka je jalovi dio ležišta (zemljani ili stijenski materijal) koji je potrebno izmjestiti da bi se izvršilo vađenje korisne mineralne sirovine;
- ss) odlagalište je ograničeni prostor u i/ili van eksploatacionog polja namijenjen za odlaganje otkrivke;
- tt) jalovina je zemljani ili stijenski materijal ili mulj nastao pri otkopavanju mineralnih sirovina nadzemnim ili podzemnim eksploatiranjem, odnosno jalovi materijal koji nastaje nakon prerade mineralne sirovine postupcima odvajanja koji se poduzimaju radi izdvajanja korisne mineralne sirovine;
- uu) flotacijska jalovina je rudarski otpad dobiven u procesu flotacije mineralne sirovine,
- vv) podzemno spremište je uređen prostor za podzemno skladištenje gasova, tečnosti (osim vode) i čvrstih materija;

- zz) izvođač rudarskih radova je pravna osoba koja pruža usluge u obavljanju rudarskih radova kao gospodarske djelatnosti.
- aaa) poslodavac je pravna osoba koja na temelju ugovora o radu ili na drugim pravnim temeljima upošljava uposlenika za koje uposlenik u radnom odnosu obavlja određene poslove;
- bbb) uposlenik je osoba koja radi kod poslodavca na temelju ugovora o radu ili drugim pravnim temeljem. Uposlenik može biti osoba koja samostalno obavlja povjerene poslove ili „poslove radi osposobljavanja“;
- ccc) mjerачка knjiga je tradicionalni naziv za tematski arhiviranu dokumentaciju sa sadržajem o izvršenim poslovima iz oblasti rudarskih mjerenja, podacima mjerenja, obradi rezultata mjerenja i grafičkim prikazima u analognom i/ili digitalnom obliku;
- ddd) "radno iskustvo" je radno iskustvo na odgovarajućim poslovima u rudarstvu stečeno nakon stjecanja stručne spreme koja je uvjet za rad na tom radnom mjestu (npr. kopač, buldozerista, bušač, grejderista, bagerista i dr.), odnosno iskustvo stečeno nakon položenog stručnog ispita u slučajevima propisanim ovim zakonom;
- eee) „tipska rudarska mehanizacija“ je mehanizacija koja se može samostalno koristiti (bageri, kamioni, buldozeri, rovokopači, utovarivači, strojevi za izradu jamskih prostorija, bušače garniture, mobilne drobilice i dr.) i predviđena je rudarskim projektom;
- fff) privremena obustava rudarskih radova je obustava koja traje više od trideset dana i ne duže od jedne godine osim u slučaju više sile;
- ggg) rudarska tehnička dokumentacija je sistemsko uređenje planova i/ili tehničkih opisa i izvješća, proračuna, crteža i drugih priloga koji osiguravaju izvođenje (obavljanje) rudarskih radova sukladno s tehničkim propisima i propisima u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu;
- hhh) plan rudnika (prostora) je prikaz otkopnih polja i revira, izrađenih na katastarskoj karti u odgovarajućem mjerilu, s označenim granicama i brojevima parcela, koji ne smije biti stariji od šest mjeseci na početku kopanja i moraju se dopunjavati godišnje;
- iii) geotermalni energetska izvor je toplotna energija koja se nalazi u geološkim strukturama ispod površine tla i dopunjuje se toplinskim tokom iz unutrašnjosti Zemlje;
- jjj) rudarski projektant je gospodarsko društvo koje obavlja izradu i reviziju rudarske tehničke dokumentacije kao gospodarske djelatnosti;
- kkk) projektant rudarskog projekta je osoba koja vrši izradu rudarskih projekata u rudarskom projektantu;
- lll) industrijski/rudnički kolosijek je željeznički kolosijek koji nije javno dobro u općoj upotrebi, koji je priključen na željezničku prugu i služi za dopremu i otpremu željezničkim vozilima za pravnu osobu, vlasnika odnosno posjednika toga kolosijeka, te na kojem industrijska željeznica može obavljati i prijevoz za svoje potrebe;
- mmm) industrijska/rudnička željeznica je željeznica kojom pravna osoba u gospodarskim djelatnostima, na industrijskim i drugim kolosijecima koji nisu javno dobro u općoj upotrebi, obavlja prijevoz za svoje potrebe, kao i dostavu željezničkih vozila od mjesta primopredaje sa željezničkim prevoznikom do mjesta utovara ili istovara na industrijskom ili drugom kolosijeku i obrnuto;
- nnn) utjecaj na okoliš znači bilo koji efekat na okoliš, uključujući ljudsko zdravlje, floru, faunu, biološku raznolikost, tlo, klimu, vode, zrak, krajolike, prirodna

- područja, materijalna dobra, kulturnu baštinu i uzajamno djelovanje ovih faktora;
- ooo) vodni akt podrazumijeva prethodnu vodnu suglasnost ili vodnu suglasnost ili vodnu dozvolu sukladno sa Zakonom o vodama;
 - ppp) zaštita okoliša obuhvata sve odgovarajuće djelatnosti i mjere kojima je cilj prevencija od opasnosti štete ili zagađenja okoliša, reduciranje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povrat na stanje prije izazvane štete;
 - rrr) viša sila prema ovom zakonu smatrat će se ratom, embargom, epidemijom, moratorijom, državnim aktivnostima i prirodnom katastrofom ako gospodarsko društvo dokaže da zbog toga nije moglo vršit eksploatiranje mineralnih sirovina;
 - sss) urbanistička suglasnost je upravni akt koji izdaje nadležni organ sukladno sa propisom koji uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta u Federaciji i kantonu na čijem području se nalazi eksploataciono polje;
 - ttt) rješenje da ne postoji potreba provođenja procjene utjecaja na okoliš putem izrade studije utjecaja na okoliš je rješenje koje se donosi na temelju provedenog postupka prethodne procjene utjecaja na okoliš sukladno sa Zakonom o zaštiti okoliša za sve projekte navedene u Privitku I i II. Uredbe o projektima za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“, br. 51/21 i 33/22);
 - uuu) rješenje o odobrenju studije utjecaja na okoliš je rješenje koje se donosi na temelju Zakona o zaštiti okoliša i to obvezno za sve projekte navedene u Privitku I. kao i za Projekte iz Privitka II. Uredbe o projektima za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“, br. 51/21 i 33/22) ukoliko je Federalno ministarstvo okoliša i turizma u postupku prethodne procjene utjecaja na okoliš utvrdilo obveznu izradu, obim i sadržaj studije utjecaja na okoliš posebnim rješenjem;
 - vvv) okolinska dozvola je rješenje kojim se propisuju mjere i uvjeti zaštite okoliša tokom izgradnje i rada određenog pogona ili postrojenja i/ili mjere i uvjete za skladišta opasnih supstanci koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera, a koje se izdaje na temelju provedbenog postupka utvrđivanja mjera zaštite okoliša i prevencije nesreća većih razmjera kako je uređeno Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 51/21) i posebnim propisima (Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu) („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21) i/ili Pravilnikom o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera („Službene novine Federacije BiH“, broj 51/21).

Članak 3. **(Upravljanje mineralnim sirovinama)**

Upravljanje mineralnim sirovinama je u nadležnosti Federacije i kantona koji sukladno sa ovim zakonom programiraju, planiraju i nadziru eksploatiranje mineralnih sirovina uz osiguranje njihovog racionalnog iskorišćenja sukladno sa propisima o sigurnosti rudarskih objekata i uposlenih i o zaštiti okoliša i prirodnih vrijednosti.

Članak 4. (Primjena Zakona)

- (1) Ovaj zakon se ne primjenjuje na djelatnosti vezane uz vršenje prijevoza mineralnih sirovina (tereta) u: željezničkom prijevozu na prugama javnog saobraćaja (osim željezničkom prijevozu na prugama unutar rudnika), drumskom saobraćaju na javnim cestama, u pomorskom i riječnom prijevozu, zračnom prijevozu, cjevovodnom transportu od predajne stanice, odnosno od uvođenja u sabirni cjevovod ili od posljednje mjerne stanice za izlaz, ukoliko taj cjevovod služi za neposrednu i isključivu predaju trećim osobama i drugim pogonima čija djelatnost nije eksploatiranje i priprema mineralnih sirovina.
- (2) Upravljanje vodama vrši se prema Zakonu o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06).
- (3) Na pitanja iz oblasti zaštite na radu primjenjuje se Zakon o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/20) i drugi propisi iz ove oblasti, a na pitanja koja se eventualno pojave u primjeni, a koja su bitna za zaštitu na radu u rudarstvu kao specifičnoj djelatnosti, kao dopunski propisi primjenjuju se odredbe Zakona o rudarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine i drugih propisa iz oblasti rudarstva.
- (4) Kad se prema odredbama ovoga zakona za eksploatiranje mineralnih sirovina daje koncesija, na sva pitanja koja se odnose na koncesiju, primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama („Službene novine Federacije BiH“, br. 40/02 i 61/06) i kantonalni Zakoni o koncesijama, a na pitanja koja nisu uređena ovim zakonima primjenjuju se odredbe ovog zakona.
- (5) Na procesna pitanja koja nisu uređena odredbama ovoga zakona primjenjuju se odredbe o procesnim pitanjima Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22).
- (6) Na pitanja zaštite okoliša koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na temelju ovoga zakona primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21), Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 4/10 i 72/24), Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 72/09 i 92/17), Zakona o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13) i Zakona o zaštiti od buke („Službene novine Federacije BiH“, broj 110/12).
- (7) Na pitanja planiranja i korištenja zemljišta za potrebe eksploatiranja mineralnih sirovina koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na temelju ovog zakona primjenjuju se odredbe Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10 i 72/24) i odredbe Zakona i propisa kojima se uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na razini kantona.
- (8) Eksploatiranje nafte i gasa u Federaciji vrši se prema Zakonu o istraživanju i eksploatiranju nafte i gasa u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 77/13 i 19/17), a na pitanja koja nisu uređena tim zakonom primjenjuju se odredbe ovog zakona.
- (9) Geološki istražni radovi, istražno bušenje i istraživanja ležišta mineralnih sirovina u Federaciji vrše se prema Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/10 i 14/10), a na pitanja koja nisu uređena tim zakonom primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Članak 5. (Rudarska djelatnost)

Rudarska djelatnost, u smislu ovog zakona, obuhvata: rudarske istražne radove, eksploatiranje mineralnih sirovina uključujući otvaranje, pripremanje, otkopavanje, transport, odlaganje, dopremu, preradu i skladištenje mineralnih sirovina, radovi gradnje, montaže, demontaže, instaliranja i održavanja u rudarstvu, izradu i reviziju tehničke dokumentacije za tu djelatnost (izvješća, studije, elaborati, planovi i projekti), saniranje i tehničko rekultiviranje zemljišta oštećenog rudarskim radovima i ostale rudarske radove navedene u Zakonu.

Članak 6. (Mineralne sirovine)

- (1) Mineralnim sirovinama, u smislu ovog zakona, smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine koje se nalaze u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, u primarnom obliku (ležištu) ili u nanosima, jalovištima, topioničkim troskama i prirodnim rastvorima i to:
 - a) energetske mineralne sirovine – sve vrste fosilnih ugljeva, ugljovodonici u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, ostali gasovi koji se nalaze u zemlji i radioaktivne mineralne sirovine;
 - b) mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihova jedinjenja;
 - c) sve vrste soli i solnih voda i gasovi koji se sa njima javljaju;
 - d) geotermalna energija, geotermalne i termalne vode iz kojih se može dobiti i koristiti akumulirana toplota u energetske svrhe, osim mineralnih i geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za piće i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama;
 - e) nemetalne mineralne sirovine: abrazivi, azbesti, barit, bentonit, bijeli boksit, cementni laporci, diatomit, dolomit, feldspat, fluorit, gips, grafit, kreda, krečnjak, kvarc, kvarcni pijesak, kvarcit, keramičke i vatrostalne gline, keramziti, škriljci, liskuni, magneziti, opekarske gline, pirofiliti, sumpor, tuf, talk, talkni škriljci, tehničko-građevinski kamen, arhitektonsko-građevinski kamen, ukrasno i poludrago kamenje, šljunak i pijesak za građevinarstvo izvan javnog vodnog dobra;
 - f) sve sekundarne mineralne sirovine koje se javljaju kao neiskorišteni ostatak dobijanja, oplemenjivanja i prerade primarnih mineralnih sirovina i
 - g) sve nenabrojane mineralne sirovine prirodnog porijekla.
- (2) Upravljanje mineralnim sirovinama iz članka 6. stavak (1) toč. a), b), c) i d) ovog zakona vrši Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo).
- (3) Upravljanje mineralnim sirovinama iz članka 6. stavak (1) toč. e), f) i g) ovog zakona vrše kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

Članak 7. (Rudarski radovi)

Rudarski radovi u smislu ovoga zakona su:

- a) rudarski istražni radovi i radovi na eksploatiranju mineralnih sirovina na površini i/ili ispod površine zemlje, u tekućim i stajaćim vodama, obalnom moru, na

- morskom dnu, u primarnom nalazištu, naplavinama, iskopanom materijalu i jalovištima;
- b) priprema, otvaranje, eksploatiranje (podzemna, nadzemna i bušotinska), uređivanje zemljišta u vrijeme eksploatiranja, transport, oplemenjivanje, skladištenje, saniranje i rekultivacija prostora na kojem su obavljani rudarski radovi;
 - c) izrada horizontalnih, kosih i vertikalnih jamskih prostorija i eksploatacionih bušotina,
 - d) ispitivanje novih eksplozivnih sredstava u cilju provjere sigurnosti i upotrebljivosti u rudarstvu;
 - e) izrada minskih bušotina, sve vrste miniranja na površini i/ili ispod zemlje, primarna i sekundarna miniranja i sva masovna miniranja kod otkopnih i drugih rudarskih radova;
 - f) odlaganje otkrivke i drugih materijala koji nastaju pri izvođenju rudarskih istražnih radova i eksploatiranje mineralnih sirovina, kao i radovi na odlaganju flotacijske jalovine;
 - g) izrada jamskih karata i karata etaža na površinskim kopovima;
 - h) odvodnjavanje i izrada planova odvodnjavanja površinskih kopova i jamskih rudarskih prostorija i njihova zaštita od nadzemnih i podzemnih voda;
 - i) sanacija podzemnih prostorija i ugrađivanja temeljne podgrade i izrada planova za navedene radove;
 - j) provjetravanje, injektiranje i ankerisanje i izrada planova za navedene radove;
 - k) rudarskim radovima van eksploatacionog polja smatraju se radovi kojim se objekti izrađuju, saniraju ili rekonstruiraju rudarskim metodama, a nakon završetka izrade ne služe kao rudarski objekti a to su: željeznički i cestovni tuneli, hidrotehnički objekti/bunari koji služe za odvodnjavanje ležišta mineralnih sirovina, podzemna skladišta gasa i drugih ugljikovodonika i medija kao i drugi objekti na površini i ispod površine koji se rade rudarskim metodama,
 - l) izrada i korištenje skladišta fluida u geološkim sredinama;
 - m) eksploatiranje geotermalnih energetske izvora;
 - n) rekonstruiranje i održavanje rudarskih prostorija u vrijeme i nakon eksploatiranja mineralnih sirovina;
 - o) odvodnjavanje rudarskih objekata - bušotinska eksploatacija iz članka 2. točka k) ovoga zakona, kao i odvodnjavanja podzemnih i nadzemnih voda, te reguliranje vodotoka na površini, koji se nalaze unutar ležišta u cilju stvaranja uvjeta za eksploatiranje predmetnog ležišta;
 - p) zatvaranje rudarskih objekata, saniranje i rekultiviranje zemljišta oštećenog rudarskim radovima;
 - r) saniranje i rekultiviranje napuštenih istražnih prostora, površinskih kopova i podzemnih rudnika;
 - s) građevinski, strojarski i elektro radovi gradnje, montaže, demontaže, instaliranja i održavanja u rudarstvu i drugi radovi koji se ne izvode rudarskim metodama, a obavljaju se unutar eksploatacionog polja u svrhu izgradnje i rada rudarskih objekata i postrojenja i pripreme i eksploatiranja mineralnih sirovina;
 - t) geotehnički radovi u rudarstvu su izvođenje i nadzor nad izvođenjem geotehničkih radova na površinskim kopovima i u podzemnim rudnicima,
 - u) ostali nenabrojani radovi koji se izvode na temelju rudarskih projekata i drugih projekata koji su sastavni dio rudarskih projekata.

Članak 8. **(Rudarski objekti i postrojenja)**

Rudarski objekti i postrojenja u smislu ovog zakona su:

- a) objekti i postrojenja u sastavu rudnika neposredno vezani uz tehnološki proces rudarskih istražnih radova, eksploatiranja, pripreme, prerade i oplemenjivanja mineralnih sirovina, kao i magacini eksplozivnih sredstava koji se nalaze na površini i pod zemljom;
- b) industrijski kolosijeci, viseće žičare, putevi i motorna vozila za prijevoz mineralnih sirovina, uposlenika, repromaterijala, opreme i rezervnih dijelova u ležištu i od ležišta do objekata za preradu ili oplemenjivanje i odlagališta, ukoliko se prijevoz ne vrši javnim putevima, kao i skladišni prostori, radionice rudnika koje služe za remont i održavanje opreme u tehnološkom procesu eksploatiranja mineralnih sirovina koje se nalaze u krugu rudnika;
- c) hidrotehnički objekti i postrojenja za odvodnjavanje i zaštitu rudnika od voda;
- d) naftovodi, gasovodi i svi cjevovodi koji su u funkciji proizvodnje i to od pumpne stanice do razdjelno - sabirnih stanica pa sve do proizvodnih bušotina kao i od ovih do rezervoara industrijske stanice;
- e) električna mreža rudnika sa objektima, postrojenjima i uređajima koji su sa njom u neposrednoj funkciji ili galvanskoj vezi, kao i mreža i uređaji za sporazumijevanje, signalizaciju, nadzor i upravljanje;
- f) lampare, garderobe sa kupatilima, prostorije stanice za spašavanje i prostorije za smještaj i održavanje samospasioca i instrumenata za kontrolu jamskih gasova i mikroklima, i
- g) objekti i postrojenja koji nisu neposredno vezani uz radove na eksploatiranju energetskih mineralnih sirovina – lokalni i magistralni cjevovodi, gasovodi i drugi tehnološki cjevovodi, mjerno - redukcione stanice, kao i objekti i postrojenja za preradu ili oplemenjivanje mineralnih sirovina, te objekti za skladištenje fluida.

Članak 9. **(Rudničke vode)**

- (1) Rudničke vode koje se pojavljuju unutar eksploatacionog polja, a koje su posljedica izvođenja rudarskih radova u cilju obezbjeđenja uvjeta za eksploatiranje i nalaze se na prostoru gdje se vrši ili je završeno eksploatiranje mineralnih sirovina, odlagalištima i jalovištima, rudnik može koristiti za svoje potrebe sve do njihovog ulaska u stalne površinske vodotoke.
- (2) Rudnik je dužan rudničke vode prije puštanja u površinske vode, očistiti od štetnih sastojaka prema propisima o vodama.
- (3) Reguliranje vodotoka na površini, koji se nalaze unutar eksploatacionog polja u cilju stvaranja uvjeta za eksploatiranje predmetnog ležišta podrazumjeva uređenje ili izmještanje korita vodotoka sa jedne lokacije na drugu sukladno sa odobrenom projektnom dokumentacijom i vodnim aktima za predmetnu aktivnost.

Članak 10. **(Pravo na eksploatiranje mineralnih sirovina)**

- (1) Pravo na eksploatiranje mineralnih sirovina stječe se na temelju dozvole za eksploatiranje i na temelju dozvola sukladno sa ovim zakonom.

- (2) Pravo iz stavka (1) ovog članka može se prenijeti na drugu pravnu osobu uz suglasnost nadležnog organa i ugovor gospodarskih društava o prijenosu.
- (3) O prijenosu prava iz stavka (2) ovog članka nadležni organ odlučuje rješenjem koje je konačno u upravnom postupku.
- (4) Pravo eksploatiranja mineralnih sirovina može steći domaća i strana pravna osoba pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Članak 11. (Eksploataciono polje)

- (1) Eksploatiranje mineralnih sirovina dozvoljeno je samo unutar granica eksploatacionog polja.
- (2) Eksploataciono polje nalazi se unutar granica istražnog prostora i granica utvrđenih ugovorom o koncesiji.
- (3) Oblik i veličina eksploatacionog polja utvrđuje se u zavisnosti od vrste mineralne sirovine, uvjeta racionalnog eksploatiranja i potrebnog prostora za smještaj rudarskih objekata infrastrukture sukladno sa prostorno planskom dokumentacijom.
- (4) Eksploataciono polje obuhvata površinski kop-jamu, transportne i pristupne puteve na etaže, prostor za preradu ili oplemenjivanje, odlagališta, vodosabirnike, skladište eksplozivnih sredstava, trafostanice, radionički prostor, uredski i sanitarni prostor.
- (5) Ležišta mineralnih sirovina mogu se podijeliti na više eksploatacionih polja.
- (6) U istom eksploatacionom polju može se vršiti eksploatiranje više mineralnih sirovina uz prethodno pribavljenu suglasnost gospodarskog društva koje vrši eksploatiranje o uvjetima te eksploatacije i uz pribavljenu dozvolu za eksploatiranje od strane nadležnog organa.

Članak 12. (Zabrana eksploatiranja mineralnih sirovina pri izvođenju građevinskih radova)

- (1) Gospodarsko društvo ili izvođač rudarskih radova kada prilikom iskopa za građevinski objekat naiđe na pojavu bilo koje mineralne sirovine iz članka 6. ovog zakona mora o tome obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje će donijeti odluku o daljnjim aktivnostima, te nadležni rudarski i građevinski inspektorat.
- (2) Zabranjeno je na temelju odobrenja za građenje za građevinski objekat vršiti eksploatiranje mineralnih sirovina.

DIO DRUGI - UPRAVLJANJE MINERALNIM SIROVINAMA

Članak 13. (Strategija upravljanja mineralnim sirovinama)

- (1) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama priprema Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo sukladno sa nadležnostima iz članka 6. ovog zakona.

- (2) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) odnosno Vlada Kantona na prijedlog Federalnog odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo.
- (3) Detaljan sadržaj i način izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama propisuje federalni ministar energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: federalni ministar) odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo sukladno sa nadležnostima iz članka 6. ovog zakona.

Članak 14.
(Plan upravljanja mineralnim sirovinama)

- (1) Plan upravljanja mineralnim sirovinama se donosi na temelju Strategije upravljanja mineralnim sirovinama i njime se određuje način provođenja Strategije upravljanja mineralnim sirovinama.
- (2) Plan upravljanja mineralnim sirovinama izrađuje Federalni zavod za geologiju (u daljem tekstu: Federalni zavod).
- (3) Na prijedlog Federalnog zavoda, plan upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Federacije odnosno Vlada Kantona sukladno sa nadležnostima iz članka 6. ovog zakona.
- (4) Detaljan sadržaj i način izrade plana upravljanja mineralnim sirovinama propisat će federalni ministar odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo sukladno sa nadležnostima iz članka 6. ovog zakona.

Članak 15.
(Plan upravljanja mineralnim sirovinama i prostorno planiranje)

Plan upravljanja mineralnim sirovinama je stručna podloga za izradu prostornih planova Federacije i kantona.

DIO TREĆI - IZVOĐENJE RUDARSKIH RADOVA

Članak 16.
(Uvjeti za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Rudarsku djelatnost može obavljati gospodarsko društvo upisano u registar društava i koje ima akt nadležnog organa o ispunjavanju uvjeta kadrovske osposobljenosti, tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i drugih uvjeta propisanih za obavljanje djelatnosti.
- (2) Dokaz o ispunjavanju uvjeta za obavljanje rudarske djelatnosti izdaje nadležni federalni, odnosno kantonalni, organ sukladno sa nadležnostima iz članka 6. ovog zakona.
- (3) Kada gospodarsko društvo izvođenje rudarskih radova povjerava drugom gospodarskom društvu – izvođaču rudarskih radova tada je obvezno zaključiti odgovarajući ugovor sa izvođačem rudarskih radova koji ispunjava propisane uvjete iz stavka 1. ovog članka.
- (4) Izvođači rudarskih radova dužni su postupati prema odredbama ovog zakona i provedbenim propisima donesenim na temelju njega.

- (5) Propis o uvjetima za obavljanje rudarske djelatnosti donijet će Federalno ministarstvo odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Članak 17. (Način izvođenja rudarskih radova)

Pri obavljanju rudarske djelatnosti gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora poštovati tehničke propise i normative u rudarstvu (u daljem tekstu: tehnički propisi), propise o zaštiti na radu, zaštiti okoliša, uvjete utvrđene u urbanističkoj suglasnosti i druge propise, osigurati lična zaštitna sredstva uposlenicima i provoditi propise o zaštiti ljudi i imovine.

Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova prije početka izvođenja rudarskih radova mora izraditi tehničke naputke za rad koji će sadržavati način izvođenja radova i mjere zaštite koje se moraju provoditi pri izvođenju radova u cilju zaštite života i zdravlja uposlenika, koji moraju uposlenicima biti razumljiva i koji se moraju pravovremeno usklađivati sa nastalim promjenama uvjeta rada.

Članak 18. (Više izvođača rudarskih radova)

- (1) Kada u istom rudničkom prostoru rudarske radove izvide dva ili više izvođača rudarskih radova, gospodarsko društvo u kojem se izvide rudarski radovi dužno je osigurati provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja uposlenika i kolektivnu rudničku sigurnost.
- (2) Radnici izvođača rudarskih radova iz stavka (1) ovog članka moraju biti upoznati sa propisima i mjerama zaštite na radu, te opasnostima koje mogu nastati tijekom izvođenja rudarskih radova.
- (3) Obveza gospodarskog društva iz stavka (1) ovog članka ne oslobađa odgovornosti svakog pojedinačnog izvođača rudarskih radova za provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja uposlenika.
- (4) Prije početka izvođenja rudarskih radova, gospodarsko društvo gdje se izvide rudarski radovi i izvođač rudarskih radova međusobne obveze i odgovornosti u provođenju mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja uposlenika uredit će pisanim ugovorom.

Članak 19. (Propisi pri izvođenju rudarskih radova)

- (1) Za provođenje tehničkih mjera i mjera zaštite na radu pri izvođenju rudarskih radova federalni ministar donosi propise za radove iz sljedećih oblasti:
 - a) eksploatiranje mineralnih sirovina na površini i/ili ispod zemlje;
 - b) bušotinsko eksploatiranje mineralnih sirovina;
 - c) električna postrojenja i instalacije u rudnicima sa nadzemnim i podzemnim eksploatiranjem mineralnih sirovina;
 - d) radovi na površini i/ili ispod zemlje koji nisu vezani uz radove eksploatiranja mineralnih sirovina;
 - e) prerada mineralnih sirovina;
 - f) skladištenje i trošenje sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnih mineralnih sirovina dobijenih kroz istražne radove;
 - g) ostali tehnički propisi i propisi o sigurnosti i zdravlju na radu u rudarstvu.

- (2) Dodatne posebnosti za izvođenje radova iz stavka (1) ovog članka mogu se utvrditi općim aktom izvođača rudarskih radova uz primjenu propisa iz stavka (1) ovog članka, kao i drugih propisa koji se primjenjuju kod izvođenja rudarskih radova.
- (3) Ako se rudarskim radovima izrađuju podzemni objekti kojima nije namjena eksploatiranje mineralnih sirovina, prilikom njihovog izvođenja, pored propisa iz stavka (1) ovog članka, moraju se primjenjivati tehnički i drugi propisi o građenju tih objekata.
- (4) Propise koji uređuju zaštitu na radu i zaštitu zdravlja uposlenika u rudarstvu iz stavka (1) ovog članka donosi federalni ministar, uz suglasnost sa federalnim ministrima nadležnim za rad i zdravstvo.

Članak 20.

(Služba spasavanja, vatrogasna služba i služba prve pomoći)

- (1) Gospodarsko društvo koje izvodi podzemne rudarske radove u potencijalno požarnim i eksplozivno opasnim objektima ili radilištima pri kojima mogu nastati otrovni gasovi, pare, prodori gasova, vode i mulja, mora organizirati službu spasavanja i snabdijeti je potrebnom opremom. Više gospodarskih društava može organizirati zajedničku službu spasavanja.
- (2) U jamama koje nisu ugrožene metanom i opasnom ugljenom prašinom i na površinskim kopovima mora se organizirati služba spasavanja u slučaju da nije moguće uspješno provoditi spasavanje s postojećim službama, a to se mora utvrditi općim aktom poslodavca.
- (3) Gospodarsko društvo dužno je organizirati vatrogasnu službu i službu prve pomoći ili zaključiti ugovor sa odgovarajućim službama u mjestu gdje se nalazi gospodarsko društvo.
- (4) Način organiziranja, minimum stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti službe spasavanja, vatrogasne službe i službe prve pomoći propisuje federalni ministar, uz suglasnost sa federalnim ministrom zdravstva.

Članak 21.

(Postupak kod pojava iznenadnih opasnosti)

- (1) Svaki uposlenik dužan je odmah obavijestiti nadređenog o svakoj pojavi opasnosti, posebno o pojavama eksplozivnih, zagušljivih i otrovnih gasova, prodorima vode, mulja, blata, gorskim udarima i obrušavanjima, pojavi nadvjesa, nestabilnim kosinama, neeksplozivnim minskim punjenjima i drugim pojavama opasnosti, koje mogu ugroziti uposlene, objekte i uređaje.
- (2) O svim pojavama opasnosti iz stavka (1) ovog članka odgovorna osoba gospodarskog društva dužna je odmah obavijestiti nadležnu rudarsku inspekciju.
- (3) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je odmah obavijestiti Federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnog rudarskog inspektora i organ uprave nadležan za unutarnje poslove o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi uposlenika i svakoj drugoj rudarskoj nesreći i o uzrocima nesreće u gospodarskom društvu.
- (4) U slučaju pojave opasnosti kada je ugrožena sigurnost uposlenika, objekata i opreme pri izvođenju rudarskih radova, akciju spasavanja vodi odgovorna osoba određena općim aktom gospodarskog društva.

- (5) Ako nadležni rudarski inspektor utvrdi da vođenje akcije spasavanja nije dovoljno stručno i efikasno, usmeno će odrediti odgovarajuću upravnu mjeru.
- (6) Gospodarsko društvo dužno je u slučaju rudarske nesreće u drugom gospodarskom društvu pružiti odgovarajuću pomoć, kao i na poziv nadležnog rudarskog inspektora, odnosno ugroženog gospodarskog društva.

Članak 22.

(Provođenje stručnih poslova u oblasti zaštite na radu, zaštite zdravlja uposlenika na radu i zaštite životnog okoliša)

- (1) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova moraju provoditi i osigurati nadzor nad primjenom tehničkih propisa i propisa iz područja zaštite na radu, zaštite zdravlja uposlenika i zaštite životnog okoliša.
- (2) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač podzemnih rudarskih radova moraju obvezno organizirati poslove zaštite na radu i osigurati da zadatke zdravstvene zaštite obavlja ovlaštena zdravstvena ustanova.
- (3) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova na površinskom kopu kao i kod bušotinske eksploatacije mineralnih sirovina ovisno od specifičnih uvjeta za eksploataciju dužan je organizirati poslove zaštite na radu ili odrediti posebnu osobu koja je stručno osposobljena za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.
- (4) Gospodarsko društvo odnosno izvođač podzemnih i nadzemnih rudarskih radova u objektima koji nisu vezani za eksploatiranje mineralnih sirovina dužan je organizirati poslove zaštite na radu ili rasporediti uposlenika koji je stručno osposobljen, kao posebnu osobu za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.
- (5) Za poslove iz stavka (3) i (4), gospodarsko društvo odnosno izvođač može sklopiti ugovor sa drugim gospodarskim društvom koje ispunjava uvjete za obavljanje tih poslova.
- (6) Zadatak poslova zaštite na radu je:
 - a) neposredna kontrola provođenja svih propisanih mjera zaštite na radu;
 - b) vođenje evidencije o nesretnim slučajevima, profesionalnim oboljenjima, povredama na radu, gorskim udarima i drugim iznenadnim pojavama koje ugrožavaju živote uposlenika i opremu u gospodarskom društvu po mjestu nastanka, uzrocima i nastalim posljedicama;
 - c) proučavanje uzroka nesretnih slučajeva, profesionalnih oboljenja, povreda na radu, gorskih udara i drugih iznenadnih pojava koje ugrožavaju živote uposlenika i opremu i davanje prijedloga za poduzimanje mjera i metoda rada koje osiguravaju uspješno otklanjanje tih uzroka;
 - d) praćenje zdravstvenog stanja uposlenika i predlaganje mjera za unapređenje zdravstveno-higijenskih uvjeta pri radu;
 - e) davanje prijedloga upravi gospodarskog društva za unapređenje zaštite na radu i zaštite zdravlja uposlenika;
 - f) davanje stručnog mišljenja da li su rudarski projekti izrađeni sukladno sa propisanim mjerama zaštite na radu;
 - g) učešće u izradi akata o procjeni rizika;
 - h) zabrana rada na radnom mjestu i zabrana upotrebe sredstava za rad i sredstava i opreme osobne zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje uposlenika, te o tome u pisanom obliku obavijesti poslodavca i povjerenika za zaštitu na radu;

- i) obavljanje i drugih poslova i ovlaštenja koja su im data općim aktom gospodarskog društva, a u svezi sa provođenjem stručnih poslova zaštite na radu, zdravlja uposlenika i zaštite životnog okoliša.
- (7) Poslove zaštite na radu obavlja potreban broj uposlenika visoke stručne spreme odgovarajuće struke (rudarski fakultet: rudarski ili eksploatacioni smjer, bušotinska eksploatacija, sigurnost i pomoć, elektrotehnički fakultet - smjer energetski, strojarski fakultet - smjer opći, energetski ili proizvodni smjer) koji imaju najmanje dvije godine radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita.
- (8) Izuzetno, poslove neposredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu mogu obavljati uposlenici koji imaju srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera i pet godina radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita.
- (9) druge obveze sukladno sa posebnim propisima iz oblasti zaštite na radu.

Članak 23.

(Rukovođenje poslovima zaštite na radu i zaštite zdravlja uposlenika na radu)

- (1) U gospodarskom društvu koje se bavi jamskom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite na radu rukovodi osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u podzemnoj eksploataciji.
- (2) U gospodarskom društvu koje se bavi površinskom eksploatacijom i/ili bušotinskom eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite rukovodi osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja koja ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u površinskoj eksploataciji mineralnih sirovina i/ili u bušotinskoj ili podzemnoj eksploataciji.
- (3) U gospodarskom društvu koje se bavi izvođenjem rudarskih radova na površini i/ili ispod površine terena, a koji nisu u svezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite rukovodi osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva – eksploatacioni ili rudarski smjer odnosno smjer bušotinske eksploatacije, visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja, koje ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva u rudarstvu na poslovima izvođenja rudarskih radova ispod površine zemlje, odnosno najmanje tri godine radnog iskustva u rudarstvu na poslovima izvođenja rudarskih radova na površini zemlje.

Članak 24.
(Rukovodeća lica u rudarstvu)

- (1) Poslove i zadatke stručnog rukovođenja pri izvođenju rudarskih radova, vršenju nadzora, samostalno obavljanje rudarskih mjerenja i druge poslove pri eksploatiranju mineralnih sirovina mogu obavljati uposlenici koji ispunjavaju propisane uvjete stručne spreme i radnog iskustva i koji su položili stručni ispit.
- (2) Gospodarsko društvo dužno je općim aktom utvrditi obvezu stručnog usavršavanja i provjeru stručne osposobljenosti za uposlenike koji rade na poslovima za koje je, prema odredbama ovog zakona, propisana stručna sprema i radno iskustvo.
- (3) Poslove iz stavka (1) ovog članka u jamama ugroženim metanom i/ili opasnom ugljenom prašinom mogu obavljati samo uposlenici koji, pored ovih, zakonom propisanih uvjeta u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i stručnog ispita, imaju najmanje tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita u ovakvim jamama.

Članak 25.
(Glavno tehničko rukovođenje u podzemnoj i nadzemnoj eksploataciji)

- (1) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u gospodarskom društvu koje se bavi podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja - rudarske struke koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u podzemnoj eksploataciji (jama).
- (2) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u gospodarskom društvu koje se bavi nadzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja - rudarske struke koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u nadzemnoj eksploataciji (površinski kop).
- (3) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u gospodarskom društvu koje se bavi podzemnom i nadzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati osoba koja ispunjava uvjete iz stavka (1) ili (2) ovog članka.

Članak 26.
(Glavno tehničko rukovođenje u bušotinskoj eksploataciji)

Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u gospodarskom društvu koje se bavi bušotinskom eksploatacijom može obavljati osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer geologije, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski ili bušotinska eksploatacija odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja - geološke struke, rudarske struke smjer

eksploatacioni ili rudarski, odnosno bušotinska eksploatacija koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u bušotinskoj eksploataciji.

Članak 27.
(Tehničko rukovođenje)

- (1) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom odnosno jamom ili jamskim pogonom, u gospodarskom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati osoba koja ima završen – VII stepen stručne spreme diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja - rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u podzemnoj eksploataciji.
- (2) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom odnosno površinskim kopom ili površinskim pogonom, u gospodarskom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja -rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u nadzemnoj eksploataciji.
- (3) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom prerade mineralnih sirovina odnosno separacijom u gospodarskom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati osoba koja ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski, diplomirani inženjer strojarstva - smjer opći, energetski ili proizvodni smjer), diplomirani inženjer tehnologije odgovarajućeg smjera, ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava odgovarajuće struke koja ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima eksploatiranja odnosno prerade mineralnih sirovina.
- (4) Poslove tehničkog rukovođenja u gospodarskom društvu koje se bavi bušotinskom eksploatacijom može obavljati osoba koja ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer geologije, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno bušotinska eksploatacija, visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja – geološke struke, rudarske struke smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno bušotinska eksploatacija koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u bušotinskoj eksploataciji.
- (5) Poslove tehničkog rukovođenja službom u gospodarskom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati osoba koja za tu službu ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski, rudarsko - mjerачki odnosno geodetski, bušotinska eksploatacija, elektrotehnike - smjer energetski, strojarstva - smjer proizvodni, geologije, građevine i druge struke odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja - rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u toj oblasti u rudarstvu.

- (6) Poslove tehničkog rukovođenja u gospodarskom društvu koje izvodi rudarske radove izvan eksploatacionog polja može obavljati osoba koja ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja - rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na tim i/ili sličnim poslovima u rudarstvu.

Članak 28.
(Rudarska mjerenja)

Poslove rudarskog mjerenja u jamama, na površinskim kopovima i kod bušotinske eksploatacije može obavljati uposlenik koji ima visoku ili srednju stručnu spremu odgovarajuće struke, položen stručni ispit i tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Članak 29.
(Nadzornik u rudarskim objektima)

Poslove nadzornika u rudarskim objektima može obavljati uposlenik koji ima srednje tehničko obrazovanje odgovarajućeg smjera, položen stručni ispit za nadzor nad rudarskim radovima i tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Članak 30.
(Poslovođa u rudarskim objektima)

Poslove poslovođe u rudarskim objektima može obavljati uposlenik koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima nadzornika u odgovarajućem rudarskom objektu.

Članak 31.
(Samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima u rudarstvu)

- (1) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima u rudarstvu mogu obavljati i uposlenici koji imaju visoko ili srednje tehničko obrazovanje rudarske struke i koji su stekli teorijska i praktična znanja o eksplozivnim sredstvima i miniranju i koji imaju položen stručni ispit iz poznavanja propisa, primjene i praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.
- (2) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima u rudarstvu mogu izuzetno obavljati kvalificirani radnici rudarske struke koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima kvalificiranog uposlenika rudarske struke i položen stručni ispit iz poznavanja propisa, primjene i praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.
- (3) Federalni ministar donijet će propis za polaganje stručnog ispita za samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima.

Članak 32. **(Škole i fakulteti)**

Pod školama i fakultetima odgovarajuće struke za obavljanje poslova iz čl. 25. do 31. ovoga zakona podrazumijevaju se za poslove:

- a) samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima - srednje strukovno obrazovanje i obuka, rudarska tehnička škola odnosno rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- b) nadzornika nad jamskim i površinskim eksploatacionim radovima - rudarska tehnička škola;
- c) nadzornika u objektima prerade i oplemenjivanja mineralnih sirovina - rudarska tehnička, elektrotehnička, strojarska odnosno tehnološka tehnička škola;
- d) nadzornika nad eksploatacijom nafte i plina - rudarska i geološka tehnička škola;
- e) nadzornika bušotinske eksploatacije - rudarska odnosno geološka tehnička škola;
- f) nadzornika nad elektro postrojenjima i elektro radovima - elektrotehnička škola;
- g) nadzornika nad strojarskim postrojenjima i radovima - strojarska tehnička škola;
- h) nadzornika nad građevinsko - montažnim i drugim specijalnim radovima - građevinska tehnička, odnosno druga odgovarajuća srednja tehnička škola;
- i) tehničkog rukovođenja jamom odnosno jamskim pogonom - rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- j) tehničkog rukovođenja površinskim kopom, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- k) tehničkog rukovođenja masovnim miniranjem, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- l) tehničkog rukovođenja službom provjetravanja, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- m) tehničkog rukovođenja službom spasavanja, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- n) tehničkog rukovođenja preradom i oplemenjivanjem, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski, rudarsko - strojarski, tehnološki - smjer kemijsko inženjerstvo i tehnologija, strojarski fakultet - smjer opći, energetske ili proizvodni smjer;
- o) tehničkog rukovođenja eksploatacijom nafte i gasa - rudarski fakultet: smjer eksploatacioni ili rudarski, geološki fakultet, smjer bušotinska eksploatacija odnosno rudarsko - naftni fakultet;
- p) tehničkog rukovođenja bušotinskom eksploatacijom, geološki fakultet, rudarski fakultet, smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno smjer bušotinske eksploatacije;
- r) tehničkog rukovođenja elektro službom - elektrotehnički fakultet, energetske smjer
- s) tehničkog rukovođenja strojarskom službom - rudarsko - strojarski ili strojarski fakultet - smjer opći, energetske ili proizvodni smjer;
- t) tehničko rukovođenje sistemom odvodnjavanja - rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski ili strojarski fakultet - smjer opći, energetske ili proizvodni smjer;
- u) rudarska mjerenja - geodetska ili rudarska tehnička škola odnosno geodetski ili rudarski fakultet - smjer rudarsko mjerачki, eksploatacioni ili rudarski;
- v) tehničkog rukovođenja službom rudarskih mjerenja - geodetski odnosno rudarski fakultet - smjer rudarsko mjerачki, eksploatacioni ili rudarski;
- z) tehničko rukovođenje geološkom službom na rudniku - geološki fakultet;
- aa) tehničko rukovođenje građevinsko - montažnim, elektro - mašinskim i drugim specifičnim radovima - građevinski odnosno drugi odgovarajući fakultet;

- bb) tehničko rukovođenje rudarskim radovima izvan eksploatacionog polja koji nisu u svezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina – rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski.

Članak 33. (Stručni ispit)

- (1) Stručni ispit za tehničko rukovođenje, nadzor nad rudarskim radovima i samostalno obavljanje rudarskih mjerenja polažu kandidati koji imaju stručnu spremu propisanu ovim zakonom i najmanje jednu godinu radnog iskustva u oblasti rudarstva nakon sticanja stručne spreme.
- (2) Stručni ispit položen prema odredbama Zakona o rudarstvu Republike Srpske za koji je ministarstvo tog entiteta Bosne i Hercegovine nadležno za rudarstvo izdalo odgovarajuće uvjerenje, priznaje se u Federaciji Bosne i Hercegovine kao ispit za tehničko rukovođenje u oblasti rudarstva.

Članak 34. (Polaganje stručnog ispita)

- (1) Stručni ispit iz članka 33. stavak (1) ovog zakona polaže se pred stručnim povjerenstvom koje imenuje federalni ministar.
- (2) Program stručnog ispita te uvjete, način i troškove polaganja stručnog ispita provedbenim propisom utvrdit će federalni ministar.
- (3) Na ime troškova stručnog ispita gospodarsko društvo plaća pristojbu na račun proračuna Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) Aktom o imenovanju stručnog povjerenstva određuje se broj članova stručnog povjerenstva, vrijeme na koje se stručno povjerenstvo imenuje i naknada za rad stručnog povjerenstva.
- (5) Predsjedniku i članovima stručnog povjerenstva iz stavka (4) ovog članka pripada naknada sukladno sa provedbenim propisom iz stavka (2) ovog članka.
- (6) Troškove polaganja stručnog ispita snosi podnosilac zahtjeva.

Članak 35. (Radno iskustvo)

Pod radnim iskustvom u smislu odredbi čl. od 23. do 31. ovog zakona smatra se iskustvo na odgovarajućim poslovima u rudarstvu stečeno nakon sticanja stručne spreme koja je uvjet za rad na određenom radnom mjestu, odnosno iskustvo stečeno nakon položenog stručnog ispita u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Članak 36. (Izvođenje i nadzor rudarskih radova)

- (1) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora osigurati izvođenje rudarskih radova prema tehničkoj dokumentaciji, tehničkim propisima i propisima o zaštiti života i zdravlja uposlenika, zaštite okoliša te zaštite imovine i zdravlja trećih lica, a pri građenju drugih objekata i odredbe koje važe za građenje tih objekata.
- (2) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova obavezan je osigurati stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima i uređajima i

instalacijama u svim smjenama od stručnih lica ili posredstvom uređaja za kontrolu i daljinsko upravljanje.

- (3) U jamama ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom nadzor nad provjetravanjem mora biti stalan.

Članak 37. (Knjiga rudarskog nadzora)

- (1) Gospodarsko društvo dužno je voditi knjigu rudarskog nadzora u koju se unose naređenja nadležnog rudarskog inspektora izdata na licu mjesta pri vršenju nadzora u rudarskim objektima u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara.
- (2) U knjigu rudarskog nadzora unose se naređenja i ravnatelja gospodarskog društva, osobe odgovorne za glavno tehničko rukovođenje i rukovodioca službe zaštite na radu, koja se odnose na zaštitu na radu, a izdata su na licu mjesta pri pregledu radova.

Članak 38. (Dozvole)

- (1) Za izvođenje rudarskih radova iz članka 7. ovog zakona, koji se odnose neposredno na eksploataciju mineralnih sirovina potrebno je od Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo pribaviti sljedeće dozvole:
 - a) dozvola za eksploataciju;
 - b) dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije;
 - c) dozvola za izvođenje radova prema rudarskom projektu;
 - d) dozvola za uporabu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija - uporabna dozvola;
 - e) privremena dozvola za izvođenje radova i
 - f) konačna dozvola za izvođenje radova.
- (2) Dozvole iz stavka (1) ovog članka toč. a), b), c), d), e) i f) za mineralne sirovine iz članka 6. stavak (1) toč. a), b), c) i d) ovog zakona izdaje Federalno ministarstvo.
- (3) Dozvole iz stavka (1) ovog članka toč. a), b), c), d), e) i f) za mineralne sirovine iz članka 6. stavak (1) toč. e), f) i g) ovog zakona izdaje kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.
- (4) Dozvole iz stavka (3) ovog članka za mineralne sirovine čije se eksploataciono polje proteže na više kantona izdaje Federalno ministarstvo.
- (5) Federalno ministarstvo izdaje dozvolu za vršenje periodičnih pregleda sredstava rada i sredstava i opreme osobne zaštite pri radu u rudarstvu, periodične preglede ispitivanja fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama u rudarstvu i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu.
- (6) Dozvole iz stavka (1) ovoga članka izdaju se rješenjem koje je konačno u upravnom postupku.

Članak 39. (Dozvola za eksploataciju)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju gospodarsko društvo dužno je priložiti:
 - a) ugovor o koncesiji;

- b) dokumentaciju o izvršenim istražnim radovima, ležištu mineralnih sirovina, utvrđenim količinama i kvalitetu mineralnih sirovina (rješenje o potvrđenim rezervama i kvalitetu mineralne sirovine);
 - c) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili suglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
 - d) situacioni plan - kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi u prirodi mogu odrediti granice rudničkog prostora, sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru, sa opisom granica eksploatacionog polja, uz naznaku općine na čijem se području eksploataciono polje nalazi;
 - e) dokaze o tehničkoj opremljenosti gospodarskog društva ili izvođača rudarskih radova, kao i stručnoj osposobljenosti uposlenika za eksploataciju mineralnih sirovina i
 - f) rješenje da ne postoji potreba provođenja procjene utjecaja na okoliš putem izrade studije utjecaja na okoliš ili pravomoćno rješenje o odobrenju studije utjecaja na okoliš i/ili pravomoćnu okolinsku dozvolu i urbanističku suglasnost.
- (2) Dozvola za eksploataciju sadrži podatke o:
- a) vrsti mineralne sirovine ili mineralnih sirovina koje su predmet eksploatacije;
 - b) načinu eksploatacije (podzemna, nadzemna i kombinirana);
 - c) položaju i točnim granicama eksploatacionog polja;
 - d) roku u kojem se moraju izvršiti pripremni radovi uključujući i izradu rudarskog projekta i dobiti dozvola za izvođenje radova na eksploataciji mineralne sirovine;
 - e) roku važnosti dozvole, sukladno sa važećim zakonskim propisima koji uređuju oblast koncesija, te zaključenim ugovorom o koncesiji;
 - f) obvezi provođenja ugovora o koncesiji i
 - g) obvezi saniranja i rekultiviranja područja degradiranog eksploatacijom mineralnih sirovina.

Članak 40. (Ukidanje dozvole za eksploataciju)

- (1) Nadležno ministarstvo za rudarstvo rješenjem će ukinuti dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina ako:
- a) gospodarsko društvo kome je izdata dozvola ne počne sa eksploatacijom u roku navedenom u dozvoli;
 - b) gospodarsko društvo ne pribavi dozvolu za izvođenje radova prema rudarskom projektu u propisanom roku;
 - c) rudarskim radovima se ugrožava život i zdravlje uposlenika i drugih građana i imovine, a druge mjere utvrđene ovim zakonom i drugim propisima nisu dovoljne da se to spriječi;
 - d) ugrožava se okoliš i ne vrši rekultivacija prostora degradiranog rudarskim radovima prema odobrenom projektu ili izvode rudarski radovi koji nisu sukladni sa dozvolom za izvođenje rudarskih radova;
 - e) prestane da važi ili je iz bilo kojeg razloga raskinut ugovor o koncesiji.
- (2) Rešenje iz stavka (1) ovog članka konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Članak 41.
(Prestanak važenja dozvole za eksploataciju)

- (1) Dozvola za eksploataciju prestaje važiti:
 - a) prestankom rada gospodarskog društva;
 - b) kada je iscrpljena mineralna sirovina na prostoru eksploatacionog polja;
 - c) kada gospodarsko društvo odustane od izdate dozvole za eksploataciju na cijelom eksploatacionom polju ili na dijelu eksploatacionog polja;
 - d) istekom ugovora o koncesiji;
 - e) potpunom i trajnom obustavom eksploatacije na eksploatacionom polju.
- (2) O prestanku važenja dozvole za eksploataciju nadležno ministarstvo donosi rješenje koje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Članak 42.
(Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju)

- (1) Uz zahtjev za produženje dozvole gospodarsko društvo dužno je priložiti:
 - a) važeću dozvolu;
 - b) potvrdu o priznatim rezervama mineralne sirovine (rješenje o potvrđenim rezervama i kvalitetu mineralne sirovine);
 - c) situacioni plan – kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi mogu odrediti granice rudničkog prostora sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru;
 - d) ugovor o koncesiji;
 - e) okolinsku dozvolu.
- (2) Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju podnosi se najkasnije devedeset dana prije isteka roka važnosti dozvole.

Članak 43.
(Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije gospodarsko društvo dužno je priložiti:
 - a) ugovor o koncesiji;
 - b) revidovan rudarski projekt za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta;
 - c) urbanističku suglasnost;
 - d) okolišnu dozvolu;
 - e) obrazloženje potpune i trajne obustave eksploatacije i odluku gospodarskog društva o potpunoj i trajnoj obustavi eksploatacije;
 - f) potvrdu o revidovanim preostalim rezervama mineralne sirovine;
 - g) situacionu kartu sa ažurnim stanjem izvedenih radova do vremena obustave sa ucrtanim eksploatacionim poljem i označenim prijelomnim točkama i označenim koordinatama;
 - h) dokaz da su osigurana financijska sredstva za konačnu sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranih površina nastalih usljed rudarskih radova.
- (2) Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije sadrži podatke o:

- a) postojanju ugovora o koncesiji;
- b) vrsti mineralne sirovine koja je predmet obustave eksploatacije sa količinama preostalih rezervi;
- c) obvezi gospodarskog društva o trajnom čuvanju tehničke dokumentacije koja se odnosi na eksploataciju mineralne sirovine ako se zatvara samo dio eksploatacionog polja;
- d) obvezi gospodarskog društva o provođenju mjera sigurnosti kojima će se trajno isključiti mogućnost nastajanja opasnosti po ljude i imovinu;
- e) obvezi gospodarskog društva pri zatvaranju rudnika, tehničkoj i biološkoj rekultivaciji zemljišta sukladno sa projektom iz stavka (1) točka b) ovog članka;
- f) položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja i označenim prijelomnim točkama i pripadajućim koordinatama.

Članak 44.

(Dozvola za izvođenje radova i gradnju objekata prema rudarskom projektu)

- (1) Dozvolom za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema rudarskom projektu odobrava se izvođenje radova, gradnja rudarskih objekata i postrojenja iz čl. 7. i 8. ovog zakona.
- (2) Uz zahtjev za dobivanje dozvole iz stavka (1) ovog članka gospodarsko društvo ili izvođač rudarskih radova mora priložiti:
 - a) ugovor o koncesiji;
 - b) revidovan rudarski projekt u dva primjerka;
 - c) dokaz o ispunjavanju uvjeta za izvođenje rudarskih radova iz članka 16. stavak (1) ovog zakona;
 - d) dozvolu za eksploataciju određene mineralne sirovine;
 - e) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili suglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
 - f) okolišnu dozvolu i urbanističku suglasnost;
 - g) izvješće revidenta o reviziji projekta i
 - h) vodnu suglasnost.
- (3) Dozvola za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema rudarskom projektu sadrži:
 - a) naziv gospodarskog društva ili izvođača rudarskih radova kojem je izdata dozvola za izvođenje radova;
 - b) naziv projekta prema kojem se odobrava izvođenje radova i gradnja objekata i postrojenja;
 - c) konstataciju da se projekt ovjerava u dva primjerka;
 - d) nalog podnosiocu zahtjeva da je jedan primjerak ovjerenog projekta dužan čuvati kao akt od trajne vrijednosti;
 - e) nazive bitnih dokumenata priloženih uz zahtjev za dozvolu i to:
 - 1) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili suglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
 - 2) urbanističku suglasnost;

- 3) reviziono izvješće sa mišljenjem da se može izdati dozvola.
- (4) U postupku izdavanja dozvole za izvođenje radova, gradnju objekata i postrojenja nadležni organ uprave utvrđuje:
- a) gdje je projekt izrađen;
 - b) ko je rukovodio izradom projekta;
 - c) gdje je izvršena revizija projekta i
 - d) ko je revident.
- (5) Dozvolu za izvođenje radova po projektima iz čl. 70., 71., 72. i 74. ovog zakona daje Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo sukladno sa nadležnostima iz članka 6. Zakona.
- (6) Za izvođenje radova po rudarskom projektu izvan eksploatacionog polja Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo sukladno sa nadležnostima iz članka 6. Zakona izdaje suglasnost.

Članak 45.

(Privremena dozvola za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Za uvođenje nove otkopne metode u eksploataciji mineralnih sirovina (podzemna i bušotinska eksploatacija), Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može izdati privremenu dozvolu za izvođenje rudarskih radova u trajanju od najduže dvije godine.
- (2) Privremena dozvola izdaje se i u slučajevima kada je zbog uvođenja nove tehnologije i postrojenja predviđen probni rad.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz st. (1) i (2) ovog članka gospodarsko društvo mora priložiti sljedeće:
- a) revidovani rudarski projekt u dva primjerka i
 - b) izvješće revidenta o reviziji projekta.
- (4) Privremena dozvola iz stavka (1) ovog članka može se izdati izuzetno i na vrijeme duže od dvije godine u ovisnosti od specifičnosti metode i potrebnog vremena za dokazivanje opravdanosti uvođenja nove otkopne metode.

Članak 46.

(Konačna dozvola za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Konačnu dozvolu kojom se određuju zaštitne mjere kod upotrebe otkopne metode, tehnologije ili postrojenja iz članka 45. ovog zakona, gospodarskom društvu izdaje Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo poslije predočenja dokaza o ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja.
- (2) Rješenje kojim se izdaje konačna dozvola između ostalog sadrži:
- a) naziv gospodarskog društva kojem se izdaje konačna dozvola za izvođenje rudarskih radova;
 - b) vrsta mineralne sirovine koja je predmet eksploatacije novom otkopnom metodom;
 - c) naziv nove otkopne metode;
 - d) mjere sigurnosti i zaštite na radu koje je potrebno porovoditi i
 - e) rok važnosti konačne dozvole za izvođenje rudarskih radova.
- (3) Postupak ispitivanja ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja propisuje federalni ministar.

Članak 47.
(Početak izvođenja rudarskih radova)

- (1) Gospodarsko društvo ili izvođač rudarskih radova kojem je izdata dozvola iz članka 38. stavak (1) točka c. ovog zakona ili suglasnost iz članka 44. stavak (6) ovog zakona mora, najkasnije 15 dana prije početka izvođenja rudarskih radova, nadležnoj rudarskoj inspekciji prijaviti početak izvođenja rudarskih radova i osoba koje će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja rudarskim radovima, kao i osobe koje će obavljati poslove tehničkog nadzora i neposredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu, ako se rudarskim radovima grade objekti.
- (2) Gospodarsko društvo ili izvođač rudarskih radova mora rudarskoj inspekciji prijaviti prestanak rudarskih radova, ako prijavom početka radova nije određen rok trajanja i okončanja radova.

Članak 48.
(Dozvola za uporabu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija)

- (1) Uporaba rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na temelju odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta dozvoljena je na temelju dozvole za njihovu uporabu.
- (2) Dozvolu za uporabu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija iz članka 38. stavak (1) točka d) ovog zakona na prijedlog stručnog povjerenstva nakon obavljenog tehničkog pregleda izdaje organ uprave koji je izdao dozvolu za izvođenje radova po rudarskom projektu.
- (3) Tehničkim pregledom utvrđuje se da li su rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije izgrađeni prema odobrenom rudarskom projektu, da li su usklađeni sa propisima, mjerama i normativima zaštite na radu i obveznim standardima, da li su tehnički ispravni i da li se njihovim stavljanjem u funkciju ugrožava okoliš, život i zdravlje uposlenika i građana.
- (4) Tehnički pregled rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na temelju odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta vrši i odobrava uporabu Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo putem stručnog povjerenstva.
- (5) Stručno povjerenstvo sastavljeno je od predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za rudarstvo i stručnih osoba iz gospodarskih društava iz oblasti rudarstva koja ispunjavaju uvjete iz članka 79. ovog zakona.
- (6) U radu stručnog povjerenstva iz stavka (5) ovog članka kao članovi učestvuju i predstavnici organa koji je izdao urbanističku suglasnost i okolišnu dozvolu za rudarske objekte, postrojenja, uređaje i instalacije izgrađene po glavnom rudarskom projektu.
- (7) Predsjedatelju i članovima stručnog povjerenstva iz stavka (5) i (6) ovog članka pripada naknada sukladno sa provedbenim propisom iz stavka (15) ovog članka.
- (8) Radu stručnog povjerenstva za tehnički pregled može da prisustvuje predstavnik nadležne rudarske inspekcije.
- (9) Troškove tehničkog pregleda snosi gospodarsko društvo.
- (10) Na ime troškova tehničkog pregleda gospodarsko društvo plaća pristojbu na račun proračuna one razine vlasti čiji organ provodi postupak.

- (11) Rudarski objekti i postrojenja izgrađeni na temelju odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta mogu se pustiti u probni rad najduže do šest mjeseci poslije izvršenog tehničkog pregleda od stručnog povjerenstva, koju je formiralo gospodarsko društvo sa zadatkom da utvrdi da li su izvedeni radovi sukladno sa rješenjima datim u rudarskom projektu. O puštanju u probni rad rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija gospodarsko društvo pisano obavještava Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.
- (12) Vršenje tehničkog pregleda pokreće se zahtjevom gospodarskog društva.
- (13) Uz zahtjev za tehnički pregled za dobijanje dozvole za uporabu rudarskih objekata i postrojenja, uređaja i instalacija gospodarsko društvo prilaže:
- a) dokaz o ispunjavanju uvjeta za obavljanje rudarske djelatnosti iz članka 16. stavak (2) ovog zakona;
 - b) spisak rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija koji su predmet tehničkog pregleda;
 - c) spisak projekata prema kojima su izgrađeni rudarski objekti, postrojenja i uređaji uz navođenje broja dozvole pod kojim su odobreni;
 - d) spisak kadrova;
 - e) spisak isprava o izvršenim periodičnim pregledima sredstava rada i sredstava i opreme osobne zaštite pri radu, periodičnim pregledima i ispitivanjima fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama i
 - f) vodnu dozvolu.
- (14) Dozvola za uporabu rudarskog objekta i postrojenja sadrži:
- a) naziv gospodarskog društva kojem se izdaje dozvola;
 - b) naziv mjesta izgrađenog rudarskog objekta i postrojenja;
 - c) nazive rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija sa tehničkim karakteristikama;
 - d) obveze gospodarskog društva da sve izmjene u projektnoj dokumentaciji nastale u toku izgradnje rudarskog objekta mora unijeti u odobrenu projektnu dokumentaciju i čuvati svo vrijeme dok rudarski objekat traje i
 - e) konstataciju da:
 - rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije su izgrađeni sukladno sa odobrenim rudarskim projektom;
 - gospodarsko društvo je uvažilo uvjete date u dozvoli za izvođenje radova;
 - gospodarsko društvo je uvažilo uvjete navedene u urbanističkoj suglasnosti i rješenju da ne postoji potreba provođenja procjene utjecaja na okoliš putem izrade studije ili rješenja o odobrenju studije utjecaja na okoliš i/ili okolinskoj dozvoli.
- (15) Način imenovanja članova stručnog povjerenstva, obavljanje tehničkog pregleda, sadržaj zapisnika o izvršenom tehničkom pregledu te naknadu za rad osobama iz stavka (5), (6) i (7) ovog članka uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Članak 49.

(Dozvola za obavljanje periodičnih pregleda u oblasti rudarstva)

- (1) Periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme osobne zaštite pri radu u rudarstvu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i

mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama u rudarstvu i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu mogu obavljati pravna lica koja pored uvjeta propisanih ovim zakonom, imaju kadrove sa odgovarajućom visokom školskom spremom, položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom u struci u rudarstvu od najmanje pet godina, tehničku opremu i laboratorije.

- (2) Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje periodičnih pregleda podnosi se Federalnom ministarstvu.
- (3) Podnosilac zahtjeva uz zahtjev je dužan priložiti:
 - a) rješenje o registriranju djelatnosti kod nadležnog suda,
 - b) spisak kadrova sa odgovarajućim uvjetima u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i položenog stručnog ispita,
 - c) spisak tehničke opreme,
 - d) spisak opreme i instrumenata koji podliježu umjeravanju, kao i dokaze da je umjeravanje izvršeno,
 - e) spisak laboratorija i radnog prostora potrebnog za poslove navedene u zahtjevu,
 - f) izvod iz općih akata gospodarskog društva kojima su uređeni poslovi vršenja periodičnih pregleda i Metodologiju obavljanja periodičnih pregleda.
- (4) Prije izdavanja dozvole za vršenje periodičnih pregleda sredstava i opreme osobne zaštite pri radu u rudarstvu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama u rudarstvu i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu vrši se uviđaj na licu mjesta putem stručnog povjerenstva.
- (5) Troškove uviđaja snosi gospodarsko društvo.
- (6) Na ime troškova izdavanja dozvole za obavljanje periodičnih pregleda gospodarsko društvo plaća pristojbu na račun proračuna Federacije Bosne i Hercegovine.
- (7) Dozvola za vršenje periodičnih pregleda sredstava i opreme osobne zaštite pri radu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu sadrži:
 - a) popis poslova periodičnih pregleda za koje se izdaje dozvola,
 - b) nosioce poslova iz stavka (3) točke b) ovog članka, koji moraju ispunjavati uvjete propisane člankom 79.,
 - c) uvjete koje moraju zadovoljiti oprema i instrumenti sukladno sa Zakonom o mjeriteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/05),
 - d) odgovarajući prostor.
- (8) Rješenje kojim se izdaje dozvola za obavljanje periodičnih pregleda donosi Federalno ministarstvo, rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (9) Postupak utvrđivanja uvjeta, način imenovanja stručnog povjerenstva, sadržaj zapisnika i isprava te naknada članovima stručnog povjerenstva uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar uz suglasnost federalnog ministra rada i socijalne politike.
- (10) Predsjedatelju i članovima stručnog povjerenstva iz stavka (4) ovog članka pripada naknada sukladno sa provedbenim propisom iz stavka (9) ovog članka.

DIO ČETVRTI - MJERE ZAŠTITE NA RADU

Članak 50.

(Provođenje mjere zaštite na radu u rudarstvu)

- (1) Gospodarsko društvo dužno je provoditi sve mjere zaštite, uključujući i mjere zaštite života i zdravlja uposlenika na radu, zaštite od požara, zaštite voda i zaštite okoliša, zaštite imovine i drugih osoba (u daljem tekstu: mjere zaštite na radu) sukladno sa odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.
- (2) Ravnatelj gospodarskog društva odgovoran je za organiziranje poslova zaštite na radu.
- (3) Za neposredno provođenje mjera zaštite na radu i mjera zaštite od požara odgovoran je svaki uposlenik uposlen u gospodarskom društvu, odnosno kod izvođača rudarskih radova u okviru djelokruga svog rada sukladno sa pravilnikom o mjerama zaštite na radu.
- (4) Ravnatelj gospodarskog društva dužan je povremeno, a najmanje dva puta godišnje razmatrati stanje zaštite na radu i rad poslova zaštite na radu.
- (5) Korištenje jamskih prostorija u svrhe koje nisu odobrene za uporabu rudarskim projektom, nije dopušteno.
- (6) U pogledu mjera zaštite na radu, koje nisu uređene ovim zakonom i propisima donesenim na temelju njega, primjenjuju se propisi doneseni u oblasti standardizacije, zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite okoliša i zbrinjavanje otpada.
- (7) Zadržavanje uposlenika u podzemnim rudarskim prostorijama poslije radnog vremena, dozvoljeno je samo radi obavljanja poslova tehničko - tehnološkog procesa odobrenog od strane tehničkog rukovodioca rudarskog objekta.
- (8) Štrajk u objektima gdje se odvija tehnološki proces, a posebno u rudarskim objektima ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom, nije dopušten iz sigurnosnih razloga.
- (9) U vrijeme štrajka, u objektima gdje se odvija tehnološki proces, a posebno u jamama sa pojavom metana i opasnom ugljenom prašinom obvezno se mora organizirati nadzor, odvodnjavanje, provjetravanje, održavanje prohodnosti puteva u objektima i održavanje uređaja, opreme i instalacija.

Članak 51.

(Sigurnost i zdravlje uposlenika u rudarstvu)

- (1) Radi očuvanja sigurnosti i zdravlja uposlenika gospodarsko društvo dužno je da osigura:
 - a) da su rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije izgrađeni prema rudarskom projektu za koji je nadležni organ izdao dozvolu;
 - b) da su radna mjesta planirana, opremljena, stavljena u funkciju, korištena i održavana na takav način da uposlenici mogu izvršavati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja svoje sigurnosti ili sigurnosti i zdravlja drugih uposlenika;
 - c) da se rad na radnim mjestima odvija pod nadzorom;
 - d) da se rad koji uključuje posebne opasnosti odvija na način i prema datim nalogima za siguran rad i povjeren je isključivo stručnim osobama;
 - e) da su svi nalogi (pismeni i usmeni) koji se odnose na sigurnost i zdravlje na radu razumljivi za sve uposlenike na koje se odnose;

- f) svim uposlenicima osobna zaštitna sredstva i opremu i odgovarajuća sredstva prve pomoći i njihovo korištenje, besplatno;
 - g) teorijsko i praktično osposobljavanje iz oblasti sigurnosti i zaštite na radu kod zasnivanja radnog odnosa, premještanja na druge poslove, prilikom uvođenja novih tehnologija ili novih sredstava za rad kao kod promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera sigurnosti;
 - h) organiziranje poslova zaštite na radu vodeći računa o tehničko-tehnološkom procesu rada, broju uposlenika i organizacijskih jedinica, opasnostima i rizicima;
 - i) organiziranje poslova protivpožarne zaštite, zdravstvene zaštite i službe spasavanja i njihovo opremanje odgovarajućom opremom i sredstvima;
 - j) periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme i sredstava osobne zaštite, kao i preventivne i periodične preglede ispitivanja uvjeta radne sredine, odnosno fizičkih, kemijskih i bioloških štetnosti (osim jonizirajućeg zračenja), mikroklima, elektroinstalacija i gromobranskih instalacija u rudarskim objektima.
- (2) Gospodarsko društvo dužno je donijeti interne akte kojim se uređuje zaštita zdravlja uposlenika, zaštita od požara i zaštita na radu uposlenika iz stavka (1) ovog članka i akt o osobnim zaštitnim sredstvima za svako radno mjesto.
- (3) Poslovi iz stavka (1) točka j) ovog članka uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Članak 52. (Procjena rizika)

- (1) Gospodarsko društvo (poslodavac) dužno je donijeti akt o procjeni rizika za sva radna mjesta.
- (2) Aktom o procjeni rizika iz stavka (1) ovog članka procjenjuje se: organizacija rada, radni procesi, zahtjevi rada, sredstva rada, sirovine i materijali koji se koriste u tehnološkom i radnom procesu, sredstva i oprema za osobnu zaštitu kao i drugi faktori koji mogu da izazovu rizik od povreda na radu, profesionalnog oboljenja ili bolesti u vezi sa radom na radnom mjestu, kao i način i mjere za njihovo eliminiranje, kontroliranje, te minimiziranje rizika sredstvima koja uključuju ugradnju sigurnosnih radnih sustava.
- (3) Akt o procjeni rizika donosi se prije nego se počne sa radom i mijenja se u ovisnosti od nove opasnosti i promjene razine rizika u procesu rada.
- (4) Način i postupak procjene rizika te sadržaj akta o procjeni rizika uređuje se sa propisima iz oblasti zaštite na radu.

Članak 53. (Poduzimanje mjera za zaštitu života građana i osiguranje imovine)

- (1) Pri izvođenju rudarskih radova gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je poduzeti mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana kao i osiguranje imovine prema važećim propisima.
- (2) Vlasnici i korisnici zemljišta i objekata na eksploatacionom polju kao i ostali građani pri kretanju ili radu dužni su se pridržavati mjera zaštite koje je propisalo gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova.

Članak 54.
(Upoznavanje sa propisima)

- (1) Svaki uposlenik koji zasnjuje radni odnos u gospodarskom društvu mora se prije raspoređivanja na poslove, odnosno zadatke upoznati sa poslom koji će obavljati, propisima i mjerama zaštite na radu i mjerama zaštite od požara, sa opasnostima koje mogu nastati u poslu, kao i sa organiziranjem i provođenjem poslova zaštite na radu u gospodarskom društvu.
- (2) Uposlenik ima pravo zahtijevati od osobe zadužene za upoznavanje sa propisima da se što potpunije upozna sa opasnostima posla, pravima odnosno dužnostima u svezi sa zaštitom na radu i uvjetima rada.

Članak 55.
(Uvođenje u posao)

- (1) Svaki uposlenik koji se prvi put raspoređuje na rudarske poslove mora se najmanje 15 dana u smjeni u kojoj je raspoređen uvoditi u posao pod neposrednim nadzorom instruktora kojeg odredi ovlaštena odgovorna osoba u gospodarskom društvu i u tom razdoblju uposlenik ne može biti raspoređen na stalne poslove i zadatke.
- (2) Uposlenik koji se raspoređuje na druge poslove i zadatke mora se prije otpočinjanja rada upoznati sa radom, propisima, mjerama zaštite na radu i opasnostima koje mogu nastati na tim poslovima i zadacima.
- (3) Uposlenik je dužan u toku rada stalno nadopunjavati i usavršavati svoja znanja iz oblasti zaštite na radu i zaštite od požara.
- (4) Uvođenje uposlenika u rudarski posao mora biti uređeno internim aktom gospodarskog društva.

Članak 56.
(Poznavanje propisa iz oblasti zaštite na radu u rudarstvu)

- (1) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je donijeti posebne programe za stjecanje znanja iz oblasti zaštite na radu i zaštite od požara prema vrsti poslova i stručnosti uposlenika.
- (2) Gospodarsko društvo odnosno izvođač rudarskih radova dužan je organizirati upoznavanje svih uposlenika sa propisima i mjerama zaštite na radu, kao i mjerama provođenja plana obrane i akcija spasavanja u slučajevima iznenadnih udesa.
- (3) Gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem stručnog povjerenstva najmanje jedanput godišnje izvršiti provjeru znanja o poznavanju propisa o tehničkim mjerama i o zaštiti na radu, kao i plana odbrane i akcije spasavanja u slučajevima iznenadnih udesa, nadzornog i tehničkog osoblja, palioca mina, visokokvalificiranih i kvalificiranih uposlenika čiji je rad neposredno vezan uz rudarske radove.
- (4) Gospodarsko društvo dužno je o provedenoj obuci i provjeri znanja voditi evidenciju sukladno sa internim aktom.
- (5) Druge obveze sukladno sa posebnim propisima iz oblasti zaštite na radu.

Članak 57.
(Sankcije za nepoznavanje propisa)

- (1) Uposlenici koji ne pokažu zadovoljavajuće poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, a naročito o provođenju plana obrane i akcije spasavanja ne mogu obavljati poslove dok se ponovnom provjerom ne utvrdi da su ovladali tim znanjima.
- (2) Ukoliko se ponovnom provjerom utvrdi nezadovoljavajuće poznavanje propisa, poslodavac je dužan uposlenika rasporediti na druge odgovarajuće poslove, a ako takvih poslova nema riješit će njegov radno - pravni status na način propisan Zakonom o radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/16, 89/18, 44/22 i 39/24).
- (3) Ukoliko se uposlenik ne odazove na provjeru poznavanja propisa na dva uzastopna termina u toku jedne kalendarske godine, a za to nema opravdane razloge, poslodavac je dužan postupiti kao u stavku (2).

Članak 58.
(Privremeno udaljavanje uposlenika sa posla)

- (1) Ravnatelj gospodarskog društva i druge odgovorne osobe za izvođenje radova određene pravilnikom o mjerama zaštite na radu, kao i uposlenik poslova zaštite na radu imaju pravo privremeno udaljiti sa posla uposlenika koji je izvršio povredu neke od propisanih mjera kojima se ugrožava osobna i kolektivna sigurnost.
- (2) Pravilnikom o mjerama zaštite na radu gospodarskog društva odredit će se koje su to povrede mjera zaštite na radu zbog kojih se može postupiti po odredbi iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Uposlenici i odgovorne osobe dužni su da poštuju utvrđene mjere sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i vode brigu za svoju sigurnost i zdravlje, te sigurnost i zdravlje drugih osoba koje mogu biti ugrožene njihovim postupcima i/ili propustima u radu.
- (4) Uposlenici i odgovorne osobe koje se ne pridržavaju utvrđenih mjera sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, protivpožarne zaštite i drugih mjera utvrđenih ovim zakonom čine težu povredu radne obveze.

Članak 59.
(Zabrana unošenja)

- (1) U rudarske podzemne prostorije i ostale rudarske objekte u kojima se pojavljuje metan i drugi zapaljivi gasovi ili opasna ugljena prašina, zabranjeno je unošenje lakozapaljivih materija, pribora za pušenje ili drugih sredstava koja mogu izazvati požar, upalu ili eksploziju.
- (2) Ova zabrana mora biti označena znacima upozorenja na vidnim mjestima rudarskog objekta.
- (3) U podzemnim rudarskim objektima i ostalim rudarskim objektima mogu se koristiti aparati za zavarivanje, uređaji za sječenje, lemljenje, brušenje itd. na način i pod uvjetima utvrđenim posebnim propisom.

DIO PETI - PRIVREMENA, POTPUNA I TRAJNA OBUSTAVA RUDARSKIH RADOVA

Članak 60. (Privremena obustava)

- (1) Privremenu obustavu rudarskih radova koja je iznenada nastupila na eksploataciji mineralnih sirovina zbog rudarskih ili privrednih razloga, gospodarsko društvo ili izvođač rudarskih radova dužno je prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 24 sata nakon obustave radova, a o ponovnom početku rudarskih radova mora pisanim putem obavijestiti navedene organe najmanje osam dana prije početka izvođenja radova.
- (2) Pojavu opasnosti po živote i zdravlje uposlenika gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora odmah prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji.
- (3) Privremenu planiranu obustavu radova gospodarsko društvo ili izvođač rudarskih radova dužno je prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji najmanje osam dana prije obustave radova. Postupak je isti kod ponovnog početka radova.
- (4) Ako obustava radova iz st. (1) i (3) ovog članka traje duže od 30 dana, gospodarsko društvo ili izvođač rudarskih radova dužan je:
 - a) izvršiti mjerenja stanja i dopuniti rudarske planove – karte;
 - b) sačiniti zapisnik sa obrazloženjem o uzrocima obustave radova i opasnostima koje su uzrokovale obustavu;
 - c) pripremiti plan mjera i aktivnosti radi sprečavanja nastajanja opasnosti koje se mogu pojaviti kod ponovnog otpočinjanja radova.
- (5) Za vrijeme privremene obustave izvođenja radova gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužno je osigurati redovno održavanje svih rudarskih prostorija i objekata, spriječiti nastajanje šteta i osigurati kretanje uposlenika bez opasnosti po njihov život i zdravlje.
- (6) Prije puštanja u rad privremeno obustavljenih rudarskih radova gospodarsko društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem povjerenstva u kojoj je obvezno prisutan i nadležni rudarski inspektor osim u slučaju kada privremeni prekid traje manje od 30 dana, izvršiti pregled i utvrditi da li su osigurani sigurni uvjeti za nastavak radova.
- (7) Privremeni prekid rudarskih radova je prekid koji traje više od 30 dana i ne duže od jedne godine, osim više sile.
- (8) Ako privremeni prekid zbog više sile traje duže od jedne godine, gospodarsko društvo dužno je donijeti procjenu o mogućem trajanju prekida i o tome ponovo pisano izvijestiti Federalno ministarstvo i nadležnu rudarsku inspekciju. Prije ponovnog ulaska u rudarske objekte i nastavka obustavljenih rudarskih radova gospodarsko društvo dužno je sačiniti Plan saniranja rudarskih objekata.

Članak 61. (Potpuna i trajna obustava rudarskih radova)

- (1) U slučaju da gospodarsko društvo iz bilo kojeg razloga odluči potpuno i trajno obustaviti izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralnih sirovina na svim objektima ili na samo jednom objektu na kojem se izvode rudarski radovi, mora pri tome poštovati odredbe ovog zakona.

- (2) Potpunu ili trajnu obustavu izvođenja rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina, gospodarsko društvo mora prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 15 dana prije početka obustave radova.
- (3) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može imenovati stručno povjerenstvo koja će na licu mjesta provjeriti razloge obustave radova. Gospodarsko društvo mora stručnom povjerenstvu predložiti dokumentaciju na temelju koje je izvodilo rudarske radove na eksploataciji mineralnih sirovina i donijelo odluku o potpunoj i trajnoj obustavi izvođenja radova, kao i revidiran rudarski projekat za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta na kojem prestaje eksploatiranje.
- (4) U sastav stručnog povjerenstva iz stavka (3) ovog članka pored predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo imenuju se i predstavnici Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za prostorno uređenje i okoliš.
- (5) Poslije izvršenog pregleda stručno povjerenstvo sačinjava zapisnik sa prijedlozima daljnjih mjera i dostavlja ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo. Zapisnik predstavlja stručnu podlogu za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije iz članka 43. ovog zakona.

Članak 62.

(Sanacija i rekultivacija posljedica rudarskih radova na okoliš)

- (1) Poslije dobijanja dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije mineralne sirovine iz članka 43. ovog zakona, gospodarsko društvo mora izvršiti konačnu sanaciju i rekultivaciju zemljišta i otkloniti posljedice nastale pri izvođenju rudarskih radova na okoliš, odnosno degradirano zemljište privesti prvobitnoj ili drugoj namjeni, a na temelju rudarskog projekta za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta.
- (2) Gospodarsko društvo dužno je, prema projektu izvođenja rudarskih radova, u kontinuitetu vršiti saniranje zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranog zemljišta nastalog u tijeku izvođenja rudarskih radova.
- (3) Prije obavljanja konačne sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta gospodarsko društvo dužno je provesti mjere osiguranja kako bi se trajno isključile opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine i mogući uzročnici zagađenja okoliša, odnosno štete na objektima i okolišu.
- (4) O izvršenim radnjama iz st. (1), (2) i (3) ovog članka gospodarsko društvo dužno je obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnu rudarsku inspekciju i federalnu odnosno kantonalnu inspekciju za okoliš.
- (5) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo na temelju obavještenja iz stavka (4) ovog članka izvršit će tehnički pregled kojim će se utvrditi da li je konačna sanacija i rekultivacija degradiranog zemljišta izvedena sukladno sa rudarskim projektom i da li su provedene mjere iz stavka (3) ovog članka dovoljne.
- (6) Ako Stručno povjerenstvo tijekom tehničkog pregleda utvrdi nedostatke navest će ih u zapisniku i odrediti rok u kojem gospodarsko društvo mora otkloniti te nedostatke.

- (7) Gospodarsko društvo mora do isteka roka iz stavka (6) ovog članka obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo da li su otklonili utvrđene nedostatke i dostaviti dokaz o tome. Po prijemu obavijesti o otklonjenim nedostacima može se izvršiti ponovni tehnički pregled, koji može obaviti pojedinačni član stručnog povjerenstva i utvrditi da li su nedostaci otklonjeni i o tome sačiniti zapisnik i dostaviti ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo.
- (8) Nakon obavljenog tehničkog pregleda Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo donosi rješenje o prestanku prava i obveza ili odbija donijeti rješenje o prestanku prava i obveza ako utvrdi da konačna sanacija i rekultivacija degradiranog zemljišta ima takve nedostatke koji predstavljaju opasnost za zdravlje i život ljudi, objekte i okoliš.
- (9) Gospodarsko društvo kojem je odbijen zahtjev za izdavanje rješenja o prestanku prava i obveza ponovni zahtjev može podnijeti nakon otklonjenih nedostataka utvrđenih tehničkim pregledom.
- (10) U obavljanju tehničkog pregleda iz stavka (5) ovog članka učestvuju i predstavnici Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo, nadležnih ministarstava za prostorno uređenje, okoliš i turizam i poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.
- (11) Troškove tehničkog pregleda snosi gospodarsko društvo.
- (12) Na ime troškova izdavanja dozvole za obavljanje periodičnih pregleda gospodarsko društvo plaća pristojbu na račun proračuna one razine vlasti čiji organ provodi postupak.
- (13) Predsjedatelju i članovima stručnog povjerenstva iz stavka (5) i (10) ovog članka pripada naknada sukladno sa provedbenim propisom iz članka 48. stavka (15).

Članak 63. **(Prestanak prava i obveza)**

- (1) Prestanak prava i obveze gospodarskom društvu prestaju rješenjem o prestanku prava i obveza.
- (2) Rješenje iz stavka (1) ovog članka je uvjet za brisanje gospodarskog društva iz katastra eksploatacionih polja. Zahtjev za brisanje iz katastra eksploatacionih polja gospodarsko društvo podnosi Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.
- (3) Gospodarsko društvo dužno je prije brisanja iz katastra eksploatacionih polja rudarske planove mjeračke knjige i drugu dokumentaciju o stanju rudarskih radova u svezi sa eksploatacijom predati u arhiv Federacije, odnosno arhive kantona, a potvrdu o predaji dokumentacije u nadležni arhiv gospodarsko društvo mora dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo.
- (4) Od dana brisanja gospodarskog društva iz katastra eksploatacionih polja rudnik u kojem su izvođeni rudarski radovi prije brisanja smatrat će se zatvorenim.
- (5) Nakon brisanja gospodarskog društva iz katastra eksploatacionih polja prestaje nadležnost rudarskog inspektora za provođenje inspekcijskog nadzora na prostoru na kojem se nalazi zatvoreni rudnik.

Članak 64.
(Otklanjanje posljedica rudarskih radova)

Gospodarsko društvo koje vrši eksploataciju mineralnih sirovina odnosno izvođač rudarskih radova dužno je nadoknaditi štetu koju uzrokuju provođenjem eksploatacije mineralnih sirovina ili izvođenjem rudarskih radova, osim ako se dokaže da je šteta nastala usljed više sile, radnjom oštećenika ili treće osobe.

Članak 65.
(Katastar eksploatacionih polja)

- (1) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje je izdalo dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina dužno je voditi katastar odobrenih eksploatacionih polja.
- (2) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje je izdalo dozvolu dužno je pored katastra iz stavka (1) ovog članka voditi Zbirku isprava te popis gospodarskih društava kojima su izdate dozvole.
- (3) Federalni ministar donijet će propise o katastru odobrenih eksploatacionih polja te o načinu vođenja zbirke isprava i popisa gospodarskih društava kojima su izdate dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina.

DIO ŠESTI - TEHNIČKA DOKUMENTACIJA I PROJEKTIRANJE

Članak 66.
(Tehnička dokumentacija)

- (1) Tehnička dokumentacija u smislu ovog zakona je:
 - a) rudarski projekti;
 - b) idejna rješenja rudarskih objekata;
 - c) rudarski planovi i karte;
 - d) dugoročni i godišnji programi eksploatacije mineralnih sirovina;
 - e) dokumentacija o rezervama i pojavama mineralnih sirovina;
 - f) dokumentacija o utjecaju rudarskih radova na okoliš;
 - g) dokumentacija o razvrstavanju rudnika i njihovih dijelova gdje se vrše rudarski radovi po stupnju opasnosti od metana i ugljene prašine i
 - h) dokumentacija postrojenja, opreme i uređaja.
- (2) Za izvođenje rudarskih radova koji nisu u neposrednoj vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, dozvoljena je uporaba i tehničke dokumentacije koju propisuju zakoni iz oblasti građenja.

Članak 67.
(Usklađenost tehničke dokumentacije)

- (1) Tehnička dokumentacija iz članka 66. ovog zakona mora biti usuglašena sa:
 - a) odredbama ovog zakona i na temelju njega donesenih tehničkih propisa, propisa o zaštiti na radu i zaštiti zdravlja uposlenika na radu u rudarstvu, zahtjevima propisanim u urbanističkoj suglasnosti, vodnim aktima, kao i sa drugim propisima koji su u primjeni u oblasti eksploatacije mineralnih sirovina,

- b) propisima o zaštiti okoliša i zaštiti od požara, ukoliko propisima iz točke a) ovog članka nije drugačije određeno.
- (2) Tehnička dokumentacija iz stavka (1) ovog članka treba biti usuglašena sa suvremenim dostignućima i metodama rudarske, geološke, geomehaničke i drugih tehničkih nauka.

Članak 68.
(Vrste rudarskih projekata)

- (1) Za izvođenje rudarskih radova i gradnju rudarskih objekata i ugradnju postrojenja izrađuju se projekti i to:
- a) idejni rudarski projekat;
 - b) glavni rudarski projekat;
 - c) dopunski rudarski projekat;
 - d) tehnički rudarski projekat;
 - e) pojednostavljeni rudarski projekat;
 - f) rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina.
- (2) Sadržaj, redoslijed izrade, sastavne dijelove i način izrade rudarskih projekata urediti provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Članak 69.
(Idejni rudarski projekat)

Idejni rudarski projekat eksploatacije ležišta mineralnih sirovina sadrži prikaz uvjeta i idejno rješenje načina eksploatacije, pripreme mineralnih sirovina, plasmata mineralnih sirovina, radni vijek i godišnji kapacitet, analizu utjecaja na okoliš sa mjerama zaštite i sanacije okoliša, rekultivaciju, socijalni utjecaj rudarskih aktivnosti, tehnološko - ekonomsku ocjenu uključujući i broj potrebnih uposlenika.

Članak 70.
(Glavni rudarski projekat)

- (1) Glavni rudarski projekat izrađuje se za nove jame, površinske kopove, postrojenja za pripremu i oplemenjivanje mineralnih sirovina, kao i eksploataciju tečnih i gasovitih ležišta te za izgradnju i korištenje podzemnih prostora koji nisu u svezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina.
- (2) Projekti iz stavka (1) ovog članka izrađuju se na temelju bilance rezervi mineralnih sirovina A, B i C kategorije, sadržanih na prostoru koji je obuhvaćen projektom.
- (3) Dio bilance rezervi A + B mora biti najmanje 60% od čega rezerve kategorije A ne mogu biti manje od 10%.
- (4) Od ukupno utvrđenih bilance rezervi C1 kategorije kao podloga za projektovanje može se uzeti najviše 50%, pod uvjetom da se kontinuirano naslanja na rezerve B kategorije ili kada njihov prostorni položaj omogućava otkopavanje istim zahvatom otvaranja.

Članak 71.
(Dopunski rudarski projekat)

Dopunski rudarski projekat radi se kao dopuna glavnom rudarskom projektu za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja koji nisu obuhvaćeni glavnim rudarskim projektom u postojećim rudnicima, za rudarske radove na otvaranju i eksploataciji novih

horizontata, revira, otkopnih polja ili dijela sloja i rudnih tijela, dijelova tečnih i gasovitih ležišta, za izradu magacina eksplozivnih sredstava, za uvođenje nove ili izmjenu postojeće otkopne metode, za dodatna rješenja u okviru rudničke sigurnosti i kolektivne zaštite, djelimičnu ili potpunu eksploataciju zaštitnih stubova, potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta na kojem je vršena eksploatacija i izvođeni drugi rudarski radovi.

Članak 72. (Tehnički rudarski projekat)

Tehnički rudarski projekat izrađuje se pojedinačno za objekte ili dijelove tehnološkog procesa, kao detaljna razrada revidovanih i usvojenih projektnih rješenja sukladno sa glavnim i dopunskim rudarskim projektom za tehnološke operacije izvođenja rudarskih radova: bušenja i miniranja, otkopavanja, transporta i deponiranja korisne mineralne sirovine; otkopavanja, transporta i odlaganja jalovine (otkrivke); transporta i odlaganja flotacijske jalovine; zaštite rudarskih objekata od dotoka površinskih i podzemnih voda; pri rekonstrukciji ili unapređenju rudarskih objekata i rudničke infrastrukture i stacionarnih rudarskih objekata.

Članak 73. (Pojednostavljeni rudarski projekat)

- (1) Pojednostavljeni rudarski projekat izrađuje se za radove manjeg obima, jednostavnije i tipske objekte, postrojenja i uređaje iz čl. 7. i 8. ovog zakona kao i za nebitna odstupanja od glavnog, dopunskog odnosno tehničkog rudarskog projekta koji nemaju utjecaja na temeljna projektna rješenja, kao i za rudarske radove na eksploataciji manjih ležišta metalnih mineralnih sirovina, čija eksploatacija neće trajati duže od jedne godine, a koja se nalaze unutar odobrenog eksploatacionog polja.
- (2) Dozvolu za izvođenje rudarskih radova i uporabu rudarskih objekata izgrađenih po pojednostavljenom rudarskom projektu izdaje glavni tehnički rukovodilac rudnika.

Članak 74. (Rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina)

Rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina je projekat na temelju kojeg se izvode rudarski radovi u okviru odobrenog projekta - programa geoloških istraživanja na istražnom prostoru ili eksploatacionom polju (izvan prostora obuhvaćenog glavnim ili dopunskim rudarskim projektom), u cilju uzimanja uzoraka za laboratorijska i tehnološka ispitivanja na licu mjesta ili u industrijskim uvjetima i izvođenja rudarskih radova u okviru istraživanja ležišta na površini ili izvođenja podzemnih istražnih rudarskih radova

Članak 75. (Nostrifikacija projekata)

- (1) Utvrđivanje usuglašenosti tehničke dokumentacije, izrađene prema inostranim propisima, sa ovim zakonom, posebnim zakonima, propisima i normativima donesenih na temelju zakona, standardima i pravilima struke (u daljem tekstu: nostrifikacija) mora se obaviti za sve projekte.

- (2) Nostrifikaciju tehničke dokumentacije može obavljati gospodarsko društvo – rudarski projektant koje ispunjava uvjete iz članka 79. ovog zakona.
- (3) Gospodarsko društvo – rudarski projektant iz stavka (2) ovog članka dužan je izvršiti prijevod tehničke dokumentacije na jedan od službenih jezika u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (4) Postupak nostrifikacije tehničke dokumentacije vrši se sukladno sa provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Članak 76. (Ponovna eksploatacija)

U rudnicima, rudarskim objektima, jamama i površinskim kopovima u kojima je potpuno ili trajno obustavljena eksploatacija mineralnih sirovina može se ponovo pristupiti eksploataciji samo na temelju novog glavnog rudarskog projekta za koji je dozvolu izdalo Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Članak 77. (Izrada elaborata i kategorizacija jama i jamskih prostorija)

- (1) Izrada elaborata za kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stupnju opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši se u sukladno sa čl. 78. i 79. ovog zakona.
- (2) Kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stupnju opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši stručno povjerenstvo koje imenuje federalni ministar, sastavljenu od predstavnika Federalnog ministarstva i stručnih lica iz gospodarskih društava iz oblasti rudarstva koji ispunjavaju uvjete iz članka 78. ovog zakona.
- (3) O izvršenoj kategorizaciji federalni ministar donosi rješenje koje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Sadržaj elaborata, način i postupak kategorizacije ugljenih slojeva i jama i razvrstavanje jamskih prostorija prema stupnju opasnosti od metana i klasifikacije i kategorizacije jame, odnosno jamskih prostorija prema stupnju opasnosti od eksplozivne ugljene prašine, uvjete koje moraju ispunjavati gospodarska društva za izradu elaborata u pogledu osposobljenosti i opremljenosti za potrebna ispitivanja, način imenovanja članova povjerenstva i naknadu za rad članova povjerenstva vrši se provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Članak 78. (Izrada rudarskih projekata)

- (1) Izradu rudarskih projekata može vršiti rudarski projektant registriran za obavljanje tih poslova koji pored općih ispunjava i uvjete da u radnom odnosu na neodređeno vrijeme ima najmanje tri uposlenika od čega najmanje jednog uposlenika one struke za koju se radi projekat (rudarska, elektrotehnička, geodetska, rudarsko - mjerilačka, strojarska, geološka i građevinska).
- (2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, izradu rudarskih projekata za rudarske objekte na površini i to: garderobe sa kupatilom, stanice za spasavanje, dispečerski centri, regulacija vodotoka, sonovode, objekte i instalacije za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda, sistem veza za specifične radove na izgradnji i saniranju rudarskih objekata mogu raditi gospodarska društva koja ispunjavaju uvjete za projektovanje, odnosno izradu investiciono - tehničke dokumentacije prema

propisima iz oblasti građenja i za objekte i aktivnosti koje podliježu obvezi ishodovanja vodnih akata sukladno sa propisima iz oblasti voda.

Članak 79.

(Osposobljenost osoba za izradu rudarskih projekata)

- (1) U rudarskom projektantu iz članka 78. ovog zakona rudarski projekat može izrađivati projektant – diplomirani inženjer odnosno struke, koji ima položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine nakon položenog stručnog ispita u rudarskom projektantu na poslovima one vrste za koje se izrađuje projekat (rudarski, geološki, geodetski, rudarsko - mjerački, elektrotehnički, strojarski, građevinski i dr.).
- (2) Kada u izradi rudarskog projekta učestvuje više projekatanta mora se odrediti glavni projektant.
- (3) Projektant je osoba rudarskog projektanta koja je odgovorna za izradu posebnog dijela projekta, za usuglašenost nacrtu, planova i projektnih rješenja, s tehničkim propisima i uvjetima iz izdatih dozvola i suglasnosti nadležnih organa.
- (4) Glavni projektant je osoba rudarskog projektanta koja je odgovorna za temeljna tehnička rješenja - koncept i međusobnu usuglašenost posebnih dijelova projekta.
- (5) Poslove iz stavka (1) ovog članka ne može obavljati uposlenik organa uprave.
- (6) Projektantski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova može obavljati osoba koja ispunjava uvjete određene za projektanta.

Članak 80.

(Ovlaštene osobe)

Ovlaštena osoba gospodarskog društva mora uz rudarski projekat priložiti dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uvjete iz članka 79. stavak (1) ovog zakona.

Članak 81.

(Pisana izjava)

- (1) Projektant koji je izradio rudarski projekat ili dio rudarskog projekta i glavni projektant rudarskog projekta pisanom izjavom potvrđuju da su u projektu primijenjeni uvjeti iz članka 67. ovog zakona.
- (2) Gospodarsko društvo u kojem je izrađen projekat ili dio rudarskog projekta dužno je pisanu izjavu iz stavka (1) ovog članka priložiti uz izrađeni rudarski projekat, odnosno dio rudarskog projekta kao poseban akt.
- (3) Za sva rješenja i kvalitet projekta odgovorno je gospodarsko društvo u kojem je projekat izrađen, projektant i glavni projektant.

Članak 82.

(Revizija rudarskog projekta)

- (1) Rudarski projekti iz članka 68. ovog zakona podliježu reviziji u pogledu primjene odredbi čl. 67., 78. i 79. ovog zakona.
- (2) Za kvalitet revizije projekta odgovorni su gospodarsko društvo u kojem je izvršena revizija glavni revident i revidenti koji su izvršili reviziju projekta.

Članak 83.
(Pravo revizije)

- (1) Reviziju rudarskog projekta vrši gospodarsko društvo za svoje potrebe ili drugo gospodarsko društvo koje je registrirano i ima odobrenje za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata.
- (2) Revizija rudarskog projekta vrši se putem revidenta koji ima stručnu spremu i radno iskustvo iz članka 79. ovog zakona i zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa gospodarskim društvom u kojem se vrši revizija rudarskog projekta.
- (3) Za reviziju rudarskog projekta u čijoj izradi je sudjelovalo više projekatana različitih struka i/ili specijalnosti moraju se odrediti revidenti odgovarajuće struke i glavni revident.
- (4) Reviziju rudarskog projekta ne može vršiti uposlenik organa uprave, osoba koja je učestvovala u izradi projekta, gospodarsko društvo odnosno uposlenik u gospodarskom društvu u kojem je izrađen projekat.

Članak 84.
(Zadatak revidenta)

- (1) Revident rudarskog projekta sačinjava izvješće o izvršenoj reviziji kojim utvrđuje da li je rudarski projekat izrađen sukladno sa odredbama članka 67. ovog zakona.
- (2) Ako revident utvrdi da u rudarskom projektu postoje nedostaci, ukazat će na njih i zatražiti da se nedostaci otklone.
- (3) Revident je odgovoran za svoj dio revizije, da su planovi i projektna rješenja u projektu koji reviduje sukladni s tehničkim propisima i da izvođenjem radova po tom projektu neće biti ugrožena sigurnost i zdravlje na radu.
- (4) Glavni revident odgovoran je za uzajamnu usuglašenost revidentskih izvješća i kvalitetu obrade zajedničkog revidentskog izvješća.
- (5) U izvješću o izvršenoj reviziji rudarskog projekta jamske otkopne metode revident je dužan dati svoje mišljenje o mogućnosti primjene projektovane otkopne metode u predviđenom otkopnom polju i predložiti koja, odnosno kakva ispitivanja i praćenja rudarsko poduzeće je dužno izvršiti u cilju dobivanja parametara i podataka potrebnih za utvrđivanje uvjeta pod kojima će se projektovana metoda moći primjenjivati.

Članak 85.
(Revizionna klauzula)

- (1) Gospodarsko društvo u kojem je izvršena revizija rudarskog projekta dužno je na rudarskom projektu potvrditi da je izvršena revizija projekta i izdati pisani akt - revizionu klauzulu o izvršenoj reviziji rudarskog projekta.
- (2) Revizionom klauzulom iz stavka (1) ovog članka potvrđuje se da je revidovani projekat izrađen sukladno sa odredbama članka 67. ovog zakona.
- (3) Revizionu klauzulu potpisom i pečatom ovjerava ovlaštena osoba gospodarskog društva u kojem je izvršena revizija.
- (4) Uz revidovani projekat gospodarsko društvo iz stavka (1) ovog članka prilaže izvod o upisu u sudski registar, akt nadležnog organa o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata, dokaze da revidenti rudarskog projekta ispunjavaju uvjete iz članka 79. ovog zakona i izvješće revidenata o izvršenoj reviziji odnosno konačno izvješće o izvršenoj reviziji projekta.

- (5) Revizionu klauzulu sa popisom svih revidenata za projekte iz članka 83. stavak (3) ovog zakona potpisom i pečatom ovjerava ovlaštena osoba gospodarskog društva u kojem je izvršena revizija, a potpisuje je i glavni revident.

Članak 86.
(Izmjene u projektu za izvođenje radova)

- (1) Ako u tijeku realiziranja glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od odobrenog projekta u pogledu općih tehničkih rješenja, radi se novi glavni rudarski projekat.
- (2) Ako u tijeku realiziranja glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od tehničkih projekata pojedinih faza tehnološkog procesa koje ne utiču na opća tehnička rješenja iz glavnog rudarskog projekta, rade se novi tehnički projekti.
- (3) Novi projekti iz st. (1) i (2) ovog članka odobravaju se na način utvrđen u čl. 38. i 44. ovog zakona.
- (4) Manjim izmjenama u projektu za izvođenje radova smatraju se izmjene projekta tehničke i tehnološke prirode koje ne pogoršavaju uvjete zaštite na radu.
- (5) Izvođenje radova iz stavka (4) ovog članka počinje poslije dobijene pisane suglasnosti projektanta, uz suglasnost poslova zaštite na radu. U svim suglasnostima utvrđuje se da se nisu pogoršali uvjeti zaštite na radu određeni u rudarskom projektu.
- (6) Nužna odstupanja od odobrenih dopunskih rudarskih projekata u pogledu izvođenja i postavljanja postrojenja i instalacija kojima se bitno ne odstupi od temeljnih projektnih rješenja mogu se vršiti samo uz prethodnu suglasnost:
- tehničkog rukovodioca izvođača rudarskih radova,
 - poslova zaštite na radu, i
 - projektanta rudarskog projekta ili rudarskog projektanta (ako su dostupni).
- (7) Za eksploataciju nafte, zemnog gasa, mineralnih, termalnih i radioaktivnih voda izvođač smije zbog geoloških prilika i oblika terena, bez suglasnosti Federalnog ministarstva, izmijeniti u okviru dozvole za ulazak u prostor lokaciju bušotina koja su predviđena u rudarskom projektu ali ne smije preći granicu odobrenog eksploatacionog polja.

DIO SEDMI - RUDARSKI PLANOV I RUDARSKA MJERENJA

Članak 87.
(Planovi i karte)

U cilju pravilnog i sigurnog izvođenja rudarskih radova i racionalne eksploatacije mineralnih sirovina, kao i sprečavanja materijalnih šteta, gospodarsko društvo je na temelju rudarskih mjerenja dužno izrađivati planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove i na objekte i vode na površini.

Članak 88.
(Dostava i izrada planova i karata)

- (1) Kopije rudarskih planova i karata iz članka 87. ovog zakona moraju se dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo na njihov zahtjev.
- (2) Način i uvjete za izvođenje rudarskih mjerenja, izradu rudarskih planova i karata, njihova razmjera, izbor sistema koordinata i vođenje rudarsko - mjerачke i druge dokumentacije koja se upotrebljava pri izradi rudarske tehničke dokumentacije, uređuje se provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Članak 89.
(Obvezni planovi i karte)

- (1) Gospodarsko društvo mora imati:
 - a) situacioni nacrt eksploatacionog polja;
 - b) geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša, kao i karakteristične geološke profile;
 - c) plan rudnika sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorijama; odnosno površinskim kopovima sa podacima o slijevanju terena;
 - d) planove pojedinih jama, odnosno površinskih kopova;
 - e) otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova pojedinih revira;
 - f) planove energetske mreže (električna mreža, komprimirani zrak i dr.), vodovodne mreže kao i jamskih postrojenja sa glavnim tehničkim podacima;
 - g) plan sistema veza, daljinskog nadzora i uzbunjivanja;
 - h) planove provjetravanja jama;
 - i) planove tektonike i
 - j) plan odbrane i spasavanja od skupnih opasnosti i udesa.
- (2) Za rudnike sa velikim pritokom vode i složenom tektonikom, federalni ministar može propisati i vođenje hidrogeoloških planova i karte tektonike. Vođenje hidrogeoloških planova obvezno je kod eksploatacije kamene soli.
- (3) Planovi iz stavka (1) toč. d), e), f), g) i h) ovog članka moraju se dopunjavati svakog mjeseca sukladno sa napredovanjem rudarskih radova, a plan iz točke j) svakom promjenom koja bitno utiče na pojedinačnu i kolektivnu sigurnost.
- (4) Ako se jamski radovi izvode u blizini starih radova ili napuštenih dijelova jame ili prema geološkim rasjedima dopunjavanje planova vrši se po potrebi u kraćim rokovima.
- (5) Dopunjavanje planova vrši se u kraćim rokovima i kada se podzemni radovi kreću u području jamskih požara i vodenih akumulacija kao i javnih objekata ili zaštićenih područja.
- (6) Izuzetno od odredbe stavka (3) ovog članka, dopunjavanje planova za površinske kopove može se vršiti u roku od šest mjeseci uz suglasnost nadležnog ministarstva.